

A FELSŐ-BORSODI
EV. REF. EGYHÁZMEGYE
1903. SZEPT. HÓ 8—9 NAPJAIN
LÁSZLÓFALVÁN TARTOTT
==== ŐSZI KÖZGYÜLÉSÉNEK ====
JEGYZŐKÖNYVE

SZERKESZTETTE
SZUHAY BENEDEK
EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ

SAJÓSZENTPÉTER
SZABÓ SÁMUEL KÖNYVNYOMDAJA
1903.

F. M. ...

A FELSŐ-BORSODI
EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1903. SZEPT. HÓ 8—9 NAPJAIN

LÁSZLÓFALVÁN TARTOTT

== ŐSZI KÖZGYÜLÉSÉNEK ==

JEGYZŐKÖNYVE

SZERKESZTETTE

SZUHAY BENEDEK

EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ

SAJÓSZENTPÉTER
SZABÓ SÁMUEL KÖNYVNYOMDÁJA

1903.

A F.-BORSODI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1903. SZEPT. HÓ 8—9. NAPJAIN LÁSZLÓFALVÁN TARTOTT
ŐSZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZÖKÖNYVE.

Jelen voltak:

Vadászy Pál

esperes.

és

Ragályi Béla

egyházmegyei gondnok.

elnöklete alatt

Svingor József

Balogh István

Palcso Károly

Botos József

Bodnár István

Dávid József

papi

Szekerényessy Árpád

Vladár Ervin

Miklós Ödön

Gróf Vay Tihamér

Zsóry Gusztáv

Bárczay László

világi

tanácsbírák.

Dr. Sáfrán Dezső, egyházmegyei ügyész.

Szuhay Benedek, egyházmegyei papi főjegyző.

Molnár László, egyházmegyei világi főjegyző.

Elek József, egyházmegyei papi aljegyző.

Svingor József, egyházmegyei dékán.

*Batta József, Bartha Mihály, Bárdos István, Csapó János, Dakó Lajos,
Demeter Bertalan, Doktor Gyula, Kazay Géza, Kazay Sándor, Kerekes János,
Nagy Barnabás, Rozgonyi László, Simon Gyula, Szentmártoni Dániel, Vladár
József lelkészek. Csiky Zoltán, Lengyel Gyula h. lelkészek. ifj. Csabay Pál,
Keresztes Gyula, Nagy Lajos, Kiss Ferencz s.-lelkészek*

A tanítótestület részéről: Nagy Sándor, Gödöz Ferencz mint képviselők.

Ezen kívül tanítók egyházak küldöttai és nagyszámu hallgatóság.

**A f.-borsodi ev. ref. egyházmegye 1903. szept. 8—9
napjain Lászlófalván tartott őszi közgyűlésének
JEGYZŐKÖNYVE.**

1. Esperesünk a közgyűlés működésére Isten megáldó kegyelmét és segedelmét kérő áhitatos imája után egyházmegyei gondnokunk a jelen voltakat szívesen üdvözölvén,

a közgyűlést megnyitotta.

2. Esperesünk felolvasta a tavaszi közgyűlésünk óta egyházmegyénkben történt nevezetesebb eseményekről készített hivatalos jelentését.

Közgyűlésünk midőn e hű jelentésért köszönetet szavaz, ezt szóról-szóra jegyzőkönyvébe veszi:

Nagyfiszteletű egyházmegyei közgyűlés!

Az isteni gondviselés iránti hála szentérvésével eltelve, s a jövőbe vetett bizodalom, és hit erejéből áthatva állok meg a szent helyen a Nagyfiszteletű egyházmegyei közgyűlés előtt, és úgy érzem magamat mintha egy határdombon állanék, melyet a múlt és jövő között a képzelet alkotó ereje teremt, — a honnan egyházmegyei életünk 10 éves cyklusának multjára, és jövője felé tekinthetünk. — Egyik a multé, másik a jövőé. Egyik a kritika tárgya, másik a reményé. Jogosan bírálhatja meg a közgyűlés minden tagja, hogy miként felelt meg a lemondott tisztikar a hozzáfűzött reményeknek, miként végezte feladatát, kötelességét elvállalt munka körében, s a kritika alapján alkothat magának fogalmat a jövő fejlődés haladás irányára, horderejére, általában értékére nézve.

Nem akarok érdemileg nyilatkozni a végzett munkát illetőleg, mert ha szigorú, titkos önvizsgálat jogkörét tullepném — mi mindenkinek saját belvilági ügye: — lelkiismeretem a nyilvánosság

előtti azon kérdés felvetésétől félhetne: *quis te constituit iudicem super me?* A munka önmagában hordja jutalmát, ez a földolog, mi kedvet adhat a munkára, nem a világ érdektől függő dicsérete. E körülményt nem a sértett hiúság érdekében, vagy önigazolásul hozom fel, hanem azért, hogy alkalmat találjak — multunkhoz hiven mint egy ígéretet tenni, hogy jövőre is a munka lesz kenyérünk, mi lelkünknek táplálékot ad; — nem a világ hű dicsérete utáni vágy, vagy szédelő kapkodás, minek muló értéke sincs. Munkálkodni hivatásból kötelességből az Urszölőjében, a családi társadalmi életben, általában az egyházi és polgári kulturális haladás terén. Munkálkodni a protestantismus és az ezzel szorosán összeforott hazai liberalis szellem szent érdekeiért vagy is az egyház és haza javára élni szolgálni ezek szent érdekeit: ezek ami jövő működésünknek irányjelző vezérgondolatai, melyek teljesítésére magunkat felajánljuk, bizva a Nagyt. egyházmegye kegyességében, az emberi gyarlóságokat számításából ki nem felejtő jó indulatában.

De midőn ily érzések és gondolatok hatása alatt jó reménnyel eltelve üdvözlöm tisztársaim nevében is a Nagyt. egyházm. közgyűlés tisztelt közönségét, annak egyházait, lelkészi tanítóikarát, presbyteriumait; a kegyeletes megemlékezés hangján kell megszólalnom azokról is, kikhez már az én üdvözlő szavaim el nem hatnak, kiknek elhunytát özvegyeik gyászfátyola, gyermekek könnye, a pásztor nélkül maradt nyáj bucsúhangjai hirdetik. Elsőben itt hagyott bennünket az egyházm. tanítói karnak egyik érdemes tagja, több éven át elnöke, néhai *Nagy János* bánfalvi községi tanító, kit oly véletlenül, szinte megrázó, gyorsasággal rabolt el kedveseitől a halál. Még alig élvezhető a jól megérdemelt nyugdíjaztatás békéjét, nyugalomát; mélyebb nyugalomba vonult, keserőséget gyászt hagyva maga után siró özvegye, kedvesei, sőt még elhagyott egyháza szívében is, kik szent kegyelettel vitték koporsóját saját falujok temetőjébe; hogy együtt pihenjen reá várakozó kedves lelkészével, Tóth Miklóssal és azokkal kiket már ő oda mély részvétellel ki kísért.

Majd jött utánna lelkészi karunk nesztora *Rácz Endre* tardonai lelkész, sok éven át tanácsbiránk, ki 8 évtized magaslatáról szállt le egy félszázadnál tovább nyult lelkészkedése után kedves neje koporsója mellé a jól megérdemelt nyugalomba, kísérve kedves

gyermekeitől és egyháza tagjaitól, kik nagy részint mind az ő lábainál nőttek fel, mint Pál apostol a Gamaliel lábainál.

Követé őt a halálban *Sáfrán Mihály* vizsnyói lelkész az 1848-iki szabadságharcz egyik kiváló alakja, ki kezében kardot, majd bibliát tartva szolgálta hazáját egyházát oly mély érzéssel párosult kötelesség tudással és fegyelmezett rendszeretettel, hogy a téren is példányképül szolgálhat mindnyájunk előtt, s csak elvonult szerénységén mult hogy egyházmegyénk kormányzó testületének tagja nem volt. Mind hárman méltók arra, hogy sirjok felett gondolatban megállva tegyük le azokra hálás elismerésünk koszoruját, s kívánjunk nekik csendes nyugalmat a földben, kedveseiknek pedig szelid megnyugvást a sors végzésében, vigasztalodást a gyász fátyol könnyei között. Ki hitte volna hogy az u. n. Bánvölgyi szomszédos egyházaknak ily rövid idő alatt ennyi halottja legyen!

E kegyeletés tény rövid jelzése után tisztelettel jelentem, hogy a s-ivánkai, meszesi, varbói, mályinkai egyházak meghívás útján választották meg lelkészöket. Dicséret illeti mindnyájukat, hogy egyházokat nem tették ki a pályázat útján való választásból eredő pártoskodásnak, surlódásnak, melyeknek rendesen szomorú következményei szoktak lenni az egyházi közgyűlésre nézve. A három első megerősítésre vár, az utóbbi pedig — miután a kiküldött vil. tanácsbíró ur a választáson nem volt jelen — elvi határozatot provokál, hogy t. i. ha az egyh. törvény 202. §-a szerint kívánt küldöttek közül csak egy van jelen a választáson: érvényes-e a választás? E feletti eszmecsere s határozathozatal a jelen közgyűlés feladata lesz.

Midőn ezeket előadtam, egy körülményre hívom fel a mélyen tisztelt közgyűlés figyelmét, minek indokolása közvetlen tapasztalásomból nőtte ki magát. Ugyanis a f. 1903. évi konventi jkönyv 48 sz. pontjában az mondatik, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur hivatkozva a kongrua kiutalványozási eljárásra vonatkozólag az egyh. főhatóságoknak két évben történt meghallgatásával, az utalványozási eljárás megváltoztatását sem időszerűnek, sem indokoltnak nem tartja. Vagyis a lelkész özvegyétől ha férje a congrua összeg felvétele tehát a nyugta kiállítása előtt halna meg kongruát ki nem adja, mikor a szükség pedig a legnagyobb, —

ellenesetben ha a pénzfelvétel napján halna is meg: a kiadott összeget vissza nem kívánja. Legalább a ministeri indokolás erre hagy következtetni. Megigéri azonban, hogy kellőleg indokolt esetekben az utalványozási eljárás 7-ik pontjában foglalt rendelkezéstől eltérő intézkedéstől nem zárkozik el. Ohajtandó volna, hogy a lelkészt, illetve utódait a mindenkori folyó félévi kongrua megillessen, ha időközben elhalt is a lelkész, tekintet nélkül arra, hogy a félévi kongruát halála előtt felvette-e vagy sem, mert ez volna az igazi segély a szükségben maradt papi családra nézve. Ez azonban csak egyéni nézet, de a minnek a gyakorlati életben igen sok körülményekkel indokolt jogosultsága volna ha indítvány folytán érvényre emelkednék is.

Egyebekre nézve pedig azt mondhatom, hogy egyházmegyénk belső életének képe csendes és megnyugtató, ha csak meg nem fogják zavarni a fejöket vidékünkön is felütő socialismus veszélyes tanai. melyeket lelketlen agitátorok hirdetnek az együgyü nép között, hogy a különben is megmértelyezett erkölcsiséget, vallásosságot még jobban aláássák. De legyünk résen mi lelkészek tanítók, presbyterek, világosítsuk fel a hiszékeny egyszerű népet az ily elvek veszélyes voltáról, állami egyházi és társadalmi életünket fenyegető bomlasztó irányátul nehogy gyökeret verjenek a nép hitében, életében, s ez által elnépteledjenek a templomok és a börtönök megteljenek.

Ezekben van szerencsém félévi jelentésemet megtenni és a midőn szeretett egyházmegyémre, annak előljáróira, egyházaira, lelkészeire, tanítóira presbyteriumára az új ciklusban is Isten áldó és megszentelő kegyelmét kérném: magamat tisztársaimmal együtt a Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés kegyességébe, jó indulatába a legmélyebb tisztelettel ajánlom.

3. Felolvastatott az 1903. Jul. 3. Aug. 6. és Aug. 30-án Balajton és Edelényben tartott szavazatbontó bizottság jegyzőkönyve mely szerint a tavaszi közgyűlésünkön egyházmegyénk tisztikara lemondván, az új tisztikar következőleg alakult meg:

Esperes :
Vadászy Pál.

Egyházmegyei gondnok :
Ragályi Béla.

Papi tanácsbírák :

*Svingor József, Balogh István, Palcsó Károly, Botos József, Bodnár István
Dávid József.*

Világi tanácsbírák :

*Szekrényessy Árpád, Miklós Ödön, Vladár Ervin, gróf Day Tihamér, Zsóry
Gusztáv, Bárczay László.*

Papi főjegyző:
Szuhay Benedek.

Papi aljegyző:
Elek József.

Világi főjegyző:
Molnár László.

Egyházmegyei dékán:
Svingor József.

Egyházmegyei ügyészsé a Közgyűlés közfelkiáltással 10 évre *Dr. Sáfrán Dezső* edelényi ügyvédet választja.

Közgyűlésünk a szavazás ezen eredményét örvendetes tudomásul veszi. Az ujonnan választott tisztikar minden tagja a hivatalos esküt ünnepélyesen letette s hivatalát a gyűlés jó kívánatai mellett elfoglalta. — Bartha Mihály és Dobozy István volt t. bírának pedig akik odaadó lelkesedéssel ügybuzgalommal és valódi szakavatottsággal szolgálták egyházmegyénk ügyeit közgyűlésünk jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

A megüresedett vil. aljegyzőségre a szavazás elrendeltetik. Szavazatbontás a segélyosztó bizottsági ülésben Balajton lesz.

4. A tanácsbírói szakaszok következőleg osztattak el:

I. szakasz: Botos József Miklós Ödön.

Ide tartoznak: S.-szentpéter, Ecseg, Bábony, Kápolna, Lászlófalva, Kondó, Radistyan, Parasznya, Varbó.

II. szakasz: Bodnár István, Bárczay László.

Ide tartoznak: Alacska, Berente, Kazincz, F.-barczika, Ivánka, Vadna, Bárca, Velezd, Ózd.

III. szakasz: Svingor József, Vladár Ervin.

Ide tartoznak: Bánhorvát, Bánfalva, Dédes-Tapolcsány, Nekőzseny, Tardona, Mályinka, Visnyó, Szilvás.

IV. szakasz: Dávid József, gf. Vay Tihamér.

Ide tartoznak: Szalonna, Mártonyi, Meszes, (Abod) Rakacza, Szend, (Szt.-Jakab) Szakácsi, Lak, Hegyemeg, Damak.

V. szakasz: Balogh István, Zsóry Gusztáv.

Ide tartoznak: Szendrő-Lád, Szendrő, Rudobánya, (Szuhogy) F.-Kelecsény, F.-Nyárad, (Dövény) D.-Horvát, S.-Kaza.

VI. szakasz: Palsó Károly, Szekrényessy Árpád.

Ide tartoznak: S.-Vámos, Senye, Bódva, Ziliz, Hangács (Nyomár) Edelény, (Finke,) Borsod, Balajt, Ládbessenyő.

5. Miután a szavazatbontási jegyzőkönyvekből kitűnik, hogy Dédes, Szilvás, Ládbessenyő, Rudobánya egyszer-számú szavazatot nem küldött:

A szokásos 4—4 korona birságban elmarasztaltatik, mely körülményre a dékán figyelme felhivatik.

6. a.) A számvevőszék tagjaiul 10 évre megválasztottak: Vadászy Pál esperes és Ragályi Béla e. m. gondnok elnöklete alatt:

Palsó Károly, Dávid József, Szekrényessy Árpád, Vladár Ervin. Hivatalból tagja Svingor József e. m. dékán, jegyzője: Dr. Sáfrán Dezső e. m. ügyész.

b.) A gyámügyi választmány következő tagokból alakult meg:

Palsó Károly és Vladár Ervin elnöklete alatt: Botos József, Szuhay Benedek, Bárczay László, Zsory Gusztáv r. tagok: Dávid József, Szekrényessy Árpád póttag. — Hivatalból tagja Svingor József e. m. dékán és Dr. Sáfrán Dezső ügyész. Jegyzője: Szuhay Benedek papi főjegyző.

c.) Tanügyi bizottsági elnökök: Bodnár István, Szekrényessy Árpád. Tagjai a 16 körüljáró. Jegyzője: Gööz Ferencz.

d.) Segélyosztó bizottság Vadászy Pál esperes és Ragályi Béla e. m. gondnok elnöklete alatt: Balogh István, Bodnár István, Szekrényessy Árpád, Zsóry Gusztáv. Hivatalból tagja: Svingor József e. m. dékán. Jegyzője: Szuhay Benedek papi főjegyző.

- e.) Közalapi bizottság: Vadászy Pál esperes elnöklete alatt :
Botos József, Elek József.
- f.) Tanítókat vizsgáló bizottság Bodnár István, Szekrényessy Árpád, elnöklete alatt : Botos József, Szuhay Benedek, Vladár Ervin, Bárczay László, Nagy Sándor, Gööz Ferencz.
- g.) Könyvtári bizottság : Szuhay Benedek, Elek József és a s.-szentpéteri s. lelkész, mint könyvtárnok.
- h.) Levéltárnok: Szuhay Benedek papi főjegyző.

7. Bogdáni József jablonczai lelkész Varbóra, Nagy Barnabás mályinkai lelkész S.-Ivánkára, Pataky János bánfalvai h. lelkész Mályinkára, Konyha Pál pistsburgi lelkész Meszesre lelkészekül megválasztván :

Közgyűlésünk a választásokat tudomásul veszi. Bogdáni József, Nagy Barnabás, Konyha Pál lelkészek beerősítése tavaszi e. m. közgyűlésünkre marad. Pataky János azonban beerősített. Beigtatására Svingor József és Vladár Ervin szakaszbeli t. bírák kiküldetnek.

8. Olvastatott ifj. Csabay Pál, Nagy Lajos, Kiss Ferencz, Pónus Lajos s. lelkészek kérvénye melyben egyházmegyénkbe kérik — bizonyítványaik alapján — magokat bekebelezetni.

Közgyűlésünk nevezett s. lelkészek kérelmét teljesíti. Csabay Pált Visnyóra, Nagy Lajost Balajtra, Kiss Ferenczet S.-szentpéterre, Pónus Lajost Tardonára s. lelkészi minőségben bekebelezi.

9. Szállósi Bertalan Mályinkára, Rásky Mihály Martonyiba, Litkey György S.-kazinczra, Ladányi Ferencz S.-szentpéterre, Szylveszter Imre Kondora, Bálint János Nyomárra oklevelük s eddigi szolgálati bizonyítványaik alapján rendes tanítókul megválasztván :

Közgyűlésünk mind a hat tanítót új állomásukon megerősíti.

Ladányi Ferencz és Bálint János a hivatalos esküt letévé : erről nekik bizonyítvány kiadása határozott.

Litkey György S.-Kazinczi tanító azonban utasított, hogy úgy oklevelének bemutatására, mint az eskületételére tavaszi egyházmegyei közgyűlésünkön jelenjen meg.

IO. Olvastatott Kazai Sándor lászlófalvi lelkész presbyteriuma nevében is beadott kérvénye, melyben arra kéri közgyűlésünket, hogy Révay Miksa oklevélnélküli tanító megválasztását tudomásul venni méltóztassék.

Közgyűlésünk mivel ez állomásra okleveles egyén nem pályázott a választást tudomásul veszi s egyben kötelezi nevezett tanitót, hogy évről-évre egy-egy képezdei osztályról tanuskodó bizonyítványt tartozik bemutatni, mit ha nem teljesítene: állása megüresedettnek nyilvánítatik.

II. Olvastatott lelkészi értekezletünk Edelényben 1903. aug. 6-án tartott gyűlésének jegyzőkönyve, melynek közgyűlésünk által intézkedést igénylő pontjai következők:

a) Miután az értekezletről távolmadarásukat nem igazolták az elnökségnél Nagy Barnabás, Rozgonyi László, Nagy Sándor, Almássy Lajos, Simon Gyula értekezleti tagok:

a magukat nem igazolók 4—4 korona birságban a kebelbeli gyámtár javára elmarasztaltatnak, — mely körülményre értekezleti pénztárnok figyelme felhivatik.

b) A VI. pont alatt foglalt azon határozatra, mely „a felsőborsodi ev. ref. egyházmegye lelkészi özvegy árva gyámtár alapszabály tervezetét“ tárgyalja Szuhay Benedek papi főjegyző előadásában:

Közgyűlésünk az alapszabály tervezetet módosításaival együtt elfogadja, határozatá emeli és megerősíti. — Az évi járulék marad tehát továbbra is 1°/_o. A kik más egyházmegyébe távoznak el s tagjai nem maradnak gyámtárunknak: évi járulékaikat nem kapják vissza. — A rendes lelkészek bekebelezetési díja ezentul nem a közigazgatási pénztár, de a gyámtár javára fordítottatik. — A nem kongruás lelkészek jövedelme felszámítottatik s a természeti járulékokból $\frac{1}{6}$ rész leütetik, s a felmaradt összeg után vettetik az 1°/_o. Ennek felszámítása dékánra bízatik. A kongruás lelkészek pedig csak kiegészített jövedelmük — tehát ma 1400 korona után fizetik a járulékukat. — A nem kongruás lelkészek évi gyámtári járulékának számítási alapja ugyanaz lesz a mi a kongruás lelkészeknél van. — Az évi segélyjogosultak járulékaikat utólagosan, tehát az eddigi rendszer szerint kapják. Az alapszabály 14. §. 1. pontja marad érintetlenül.

A megerősített alapszabály egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétetik, következő szövegezéssel:

A felsőborsodi ev. ref. egyházmegyei lelkészi özvegy-árva gyámtár alapszabályai.

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

1. §. A felsőborsodi ev. ref. egyházmegye lelkészei az 1891. év január 1-én szélesebb alapokra fektetett régi és új most már egyesített gyámtárat az egyházmegye kebelében működő lelkészek özvegyeinek és árváinak gyámolítására ezen túl is fentartják, hogy abból az alábbi §-okban megállapított föltételek korlátai között évi jogos segélyben részesíttessenek.

2. §. A gyámtár czime: „Felsőborsodi ev. ref. egyházmegyei lelkészi özvegyárva gyámtár.“

3. §. A gyámtár alapítói s részvényesei a felsőborsodi ev. ref. egyházmegye rendes lelkészei, még pedig korkülönbség nélkül és kötelezőleg.

4. §. Annak, ki egyházmegyénkből más egyházmegyébe megy át lelkészül, szabadságában áll gyámtárunk részvényeseül megmaradni, vagy meg nem maradni.

Az első esetben az eddig általa fizetett évi járulékokat ezután is pontosan fizetni tartozik egész haláláig. Pontos fizetés esetén özvegye és árvái az intézet segély jogosultjai közé felvételnek. Aki azonban az évi járulékok pontos fizetését elmulasztja s a pénztárnok által történt felhívástól számított 30 nap alatt sem teljesíti, úgy tekintetik, mintha az egylet kötelékéből való kilépését jelentette volna be; igénye megszűnik s az egylet tagjai sorából kitöröltetik.

Ugyanezen feltételek mellett maradhatnak meg a gyámtár kötelékében vagy léphelnek ki abból azok is, kik lelkészi hivatalukról lemondtak ugyan, de papi jellegüket megtartották.

Akik pedig a lelkészi hivatalról való lemondásuk után sem tartották meg papi jellegüket, vagy később rendes fizetéssel járó világi hivatalt vállaltak a gyámtár segélyjogosultjai többé nem lehetnek.

Akik más egyházmegyébe költözve kilépnek a gyámtár tagjai sorából csak belépti díjaikat kapják vissza kamat nélkül.

II. FEJEZET.

A gyámalap és az özvegyek és árvák segélyezése.

5. §. *A gyámtár alaptökejét képezik:*

- a) A régi és új egyesített gyámtár összes tőkéje.
- b) A belépti díjak. E czimen minden újonnan belépő lelkész évi jövedelmének 10%-át tartozik a gyámtárba befizetni.
- c) A rendes és segédlelkészek által bekebeleztetésök alkalmával fizetendő 4 korona.
- d) A gyámtár jövedelmének a 11. §. rendelkezése szerint évenként tőkésítendő hányada.
- e) A remélhető alapítványok, hagyományok, adományok, gyűjtések.

6. §. Az ekként alakult és növekedett tőke az egyházmegyei közgyűlés határozata nélkül nem csonkítható.

7. §. A belépti díj a belépési év nov. 30-ig fizetendő be, legkésőbb a következő egyházlátogatás idejére.

Ha valaki egyszerre fizetni képtelen lenne, indokolt kérelmére a gyámtári választmány 5 egyenlő részletben történő fizetés kötelezettsége mellett 5 évig terjedhető halasztást adhat.

Ezen esetben köteles két kész fizető biztos jótállóval ellátott kötelezvényt kiállítani s tartozása után 6% kamatot fizetni; mely tartozás nem fizetés esetén rajta törvényesen behajtandó s ha időközben elhalna, a hátralékos összeg az özvegy jutalékából fog levonatni.

8. §. *A gyámtár évi jövedelmét képezik;*

- a) Az évi járulékok. E czimen minden lelkész az egyh. kerület által hitelesített összeírás szerinti évi lelkészi jövedelmének az $\frac{1}{6}$

rész levonásával 1⁰/₀-át s minden egyház ugyanezen jövedelmének 1¹/₂⁰/₀-át fizeti be évenként.

Miután a gyámtárba minden részvényes legalább 5 évig köteles az évi járulékokat fizetni az 5 éven belül elhalt részvényesek segélyjogosultjainak gyámdijjaiból az esedékes évi járulékok az 5 év elteltéig a tár javára levonandók.

b) A tőkésített s időközönként gyümölcsözöleg elhelyezett bevételek évi kamatai.

c) Az államsegélynek az egyházmegye által felajánlott 1/3 része.

d) Az oly adományok, melyek egyenesen a segélyezendők között leendő kiosztás végett adatlak.

e) Az ujévi, nagypénteki és áldozócsütörtöki persely pénz.

9. §. Az egyházak és lelkészek által fizetendő évi járulékokat az egyházlátogatás szedi be.

A feles lelkészségeknél a lelkészi hivatalra eső 10⁰/₀-os járulék az összes papi jövedelmet terheli s közösen fizetendő.

10. §. A gyámtárnak a 8. §. a) b) c) d) e) pontjai alatt megnevezett czimeken befolyt évi jövedelme miután abból a régi gyámtárhoz jogosult özvegyek járulékai (1895. őszi gyűlés 22 sz. jkönyvi pont 70 korona személyenként) a kezelési költségek előzetesen levonatnak, részint tőkenövelésre, részint segélyezésre fordittatik.

11. §. A kezelési költségek levonása után felmaradó összes évi tiszta jövedelemnek 1/10 része tőkésítendő.

A felmaradt 9/10 rész ismét 10 egyenlő részre osztandó s ezen 1/10 rész képezheti egy—egy segély jogosult egyén vagy család évi legmagassabb osztalékát; ha ilyen segélyjogosultak 10-nél kevesebben volnának a fentmaradó 1/10 rész a tőkéhez csatolandó.

12. §. Ha a segélyjogosultak száma 10-nél többre szaporodnék: az évi jövedelemnek akkor csak 9/10 része osztható fel közöttük egyenlő arányban. A jövedelem 1/10 része mindenkor tőkésítendő.

Egyébiránt a segélyre jogosultak évi osztalékát a gyámtári választmány javaslatára évenként maga az egyházmegyei közgyűlés állapítja meg.

13. §. Az évi járulékok évenként utólagosan mindenkor márczius 1-én tételnek folyóvá.

14. §. a) Minden elhalt lelkész özvegye, ha kiskoru gyermekei nincsenek magában — ha vannak és ha azok az elhalt lelkészszel töltött házasságból születtek: azokkal együttesen képez egy segélyezendő családot.

A lelkészek özvegyei ha ujabban férjhez mennek, annak napjától segélyjogosultságukat végképen elvesztik: gyermekeik joga azonban épségben marad.

b) Az elhalt lelkész édes gyermekei, mint árvák 24 éves korukig — ha özvegy nem maradt; vagy ha özvegy maradt is, de meghalt illetve férjhez ment, egy segélyjogosult családot alkotnak.

A 24 éves életkoron felül megszűnik a segélyjogosultság. De megszűnik a 24 éves életkoron alul is: a leányokra nézve férjhez menetelők esetében; a fiukra nézve pedig akkor ha hivatalt nyertek, vagy ha oly állásba jutnak, melyben tisztességes önfentartásukra elégséges, rendes és állandó évi keresettel bírnak.

c) Testi vagy szellemi fogyatkozás miatt keresetképtelen gyermekek 24 éves korukon túl is segélyeztetnek „rendkívüli segély“ címen, melyet mennyiségére nézve a gyámügyi választmány javaslata alapján az egyházmegyei közgyűlés állapít meg.

d) Azon lelkészeknek, kik sem özvegyet sem árvát nem hagynak maguk után, jogukban áll az általuk befizetett évi járulékokból legfeljebb 200 korona kamatnélküli összegről rendelkezni 24 évet meghaladott életkoru hajadon leányuk, továbbá özvegy édes anyjuk és hajadon vagy özvegy nőtestvérük javára. E két utóbbi vonatkozásban azonban csak akkor, ha azok a fiu illetőleg testvér mellett a ház gondozói tisztet legalább egy évig egyfolytában annak halálát közvetlenül megelőzőleg viselték.

e) A hivatalától itéletileg elmozdított lelkész az évi járulékok további fizetésére nem köteleztetik; de azért halála esetén özvegye és elmozdításág született árvái a többi segély jogosultakkal egyenlően részesülnek gyámügyi segélyben.

f) Azon özvegyet, ki erkölcstelen életet folytat, vagy büntett miatt polg. bíróság által elítéltetett, — a ki megengedi vagy elnézi, hogy házasságra lépő gyermeke születendő gyermekeit szerződésileg elkötelezte más vallás javára: a gyámügyi választmány javaslataira az egyházmegyei közgyűlés segélyjogosultságától megfoszthatja.

15. §. A segélyezésre csak prot. vallásu (ev. ref. és ág. ev.) özvegyek és árvák tarthatnak jogigényt.

16. §. Azon idő alatt míg az özvegy lelkészné és az árvák az elhalt lelkész után egyházi javadalomban részesülnek, a gyámtárból nem segélyeztetnek.

17. §. A segélyezendőket az egyházlátogatóság írja össze azon lelkészi hivatal bemondása után, melynek köréhez a segélyjogosult — mint egyháztág — tartozik.

E kimutatásba bevezetendők:

1. Az özvegy lelkésznének neve, lakása, vallása, özvegyi állapotban létének igazolása és hogy részesül-e vagy nem elhalt férje után egyházi javadalmazásban?

2. Az árvák neve, lakása, vallása, életkora, az életpálya melyen foglalkoznak, vagy a melyre magukat képezik. A leányokra nézve még azoknak hajadon állapota.

III. FEJEZET.

A gyámalap kezelése.

18. §. A gyámtár ügyeit intézi egy egyházi és világi elnök elnöklete alatt az egyházmegyei közgyűlés által közfelkiáltással, vagy tiz tag kívánatára titkos szavazattal a beadott szavazatok általános többségével 10 évre választott *gyámtári választmány*, mely választmány áll az elnökökön kívül két egyházi, két világi tagból és az egyházmegyei ügyészből, a kikhez, mint rendes tagokhoz, még két egyházi és két világi póttág választandó.

19. §. Ezen gyámtári választmány köteles minden évben egyszer részletes, kimerítő jelentést terjeszteni fel az egyházmegyei tavaszi közgyűlésre a gyámintézet állásáról. Ezen jelentéssel együtt beterjesztendő a gyámtári számadás is.

20. §. A gyámtári választmány jelentése a számadással együtt minden évben a tavaszi gyűlést legalább 8 nappal megelőzőleg adandó be az espereshez.

Az esperes a beérkezett jelentést az egyházmegye egyik tanácsbirájának vagy jegyzőjének adja ki a gyűlésen leendő előadás végett.

21. §. Az egyházmegyei közgyűlés tárgyalja a gyámtárt illető jelentéseket; azokat jóváhagyja vagy kifogásolja. A pénztárnok felmentése felett határoz; valamint oly ügyekben is — melyekben az alapszabályok utasítást nem adnak — intézkedik.

22. A gyámpénztár közvetlen igazgatását a 18. §. szerint a gyámtári választmány intézi ugyan, mindazonáltal az egyházmegye esperesének és gondnokának — mint az ellenőrzésre elsősorban hivatott hatóságnak — jogában áll a gyámtárt s annak kezelését bármikor megvizsgálni, sőt ily pénztárvizsgálatot tartani kötelesek is. Ők képviselik a gyámtárt hatóságokkal és harmadik személyekkel szemben.

23. §. A gyámpénztár pénztárnokát az egyházmegyei közgyűlés az egyházmegye lelkészei közül titkos szavazással s általános többséggel 10 évre választja.

24. §. A gyámtár vagyonáért első sorban a pénztárnok felelős. A gyámtári választmány elnökei és tagjai a szabályellenes eljárások, illetve mulasztásokból származható károkért nemcsak erkölcsi, hanem vagyoni felelőséggel is tartoznak, mely felelőség a 22. §. értelmében az esperesre és gondnokra is kiterjesztetik.

25. §. A gyámtár pénztárnoka által a gyámtár vagyonáról eddig vezetett tőkekönyv, törzskönyvszámadó napló és betűsoros névmutató mellett még egy külön törzskönyv is vezetendő, amelybe az igénynyel bírók kivétel nélkül bevezetendők s külön lappal bírnak. — Még pedig külön lappal a lelkészek és külön lappal a segélyezendő özvegyek és árvák.

Évenkénti járulékaikat a helybeli lelkész által a 14. §. figyelembevételével láttamozott nyugtára kapják ki a gyámintézet pénztárnokától a 13. 15. §§-ok értelmében, a mely nyugták a számadás alkalmával felmutatandók.

26. §. A segélyjogosultak állapotát illetőleg a 14. §. értelmében bekövetkezett bárminemű változást az illető lelkészek és gyámtár pénztárnokának azonnal bejelenteni kötelesek.

Éppen így kötelesek bejelenteni a lelkészek — és pedig haladéktalanul — azt is ha a gyámtár adóssai, vagy ezek jótállói közül valaki elhal, vagy rosszra változott anyagi viszonyok közzé jut, amennyiben ez tudomására esik, hogy a náluk levő kölcsön a dékán és ügyész által idejekorán biztosítható legyen.

Ebből kifolyólag felelősség terheli az egyházmegyei gyántár pénztárnokát, ha a kamathátrálékok behajtása és a veszélyeztetett tőkék gyors biztosítása iránt az egyházmegyei ügyész útján nem intézkedik, de felelősség terheli az egyházmegye ügyészét is ha a pénztárnok által hozzatelt követelések gyors biztosítását elmulasztja, vagy azok behajtásával indokolatlanul késedelmezik és a mulasztás vagy késedelmezésből a gyántárnak anyagi kára származik.

Tehát bárki, bármely fokon a mulasztásából származó kár, vagy veszteségért anyagi felelősséggel tartozik.

27. §. Ezen gyántári pénzlár a többi pénztárak kezelési szabályzata szerint történik.

Megállapittatik a felsőborsódi ev. ref. egyházmegyének 1903. szept. 8. Lászlófalván tartott közgyűlésében.

c) Az új Vay-Mocsári alapítvány megteremtését tárgyaló VIII. jkönyvi pontot, mely a sárospataki főiskola függetlenségét, szabadságát van hivatva biztosítani:

Közgyűlésünk magáévá teszi, úgy a lelkészeket, tanítókat, mint az egyházak gondnokait presbyter tagjait és köztagejait felhiva, az áldozatkészség teljesítésére, kimondván már itt hogy elvárja mindenkitől a lehető legnagyobb anyagi segílyt.

d) A IX. pontot, mely a régi „Borsodi Traktus“ és a felső-borsódi egyházmegye és a kebelbeli egyházak története megíratásának nagy horderejű kérdésével foglalkozik, mely átiratban keresné meg az érdekelt testvéregyházmegyéket s mely a kérdés tanulmányozására, az átiratok elkészítésére és megküldésére bizottságot is választott:

Közgyűlésünk elvileg elfogadja a választott bizottságot, felhatalmazza, hogy közgyűlésünk nevében is foglalkozzék e kérdés tanulmányozásával kijelentvén, hogy a beérkezett helyeslő vagy elutasító határozatok értelmében fog majd döntení érde-mileg e tárgyban egyházmegyénk.

e) A Bárczay-alapítvány kamatainak kiosztását módosítandó X. jkönyvi pontra, mely kettős indítvány kapcsán került az értekezletli közgyűlés elé:

Közgyűlésünk beható eszmeesere után kimondja, hogy a F.-Nyárádon 1903. ápril 21 napján tartott tavaszi közgyűlés jegyzőkönyvének 17. pontját következő világosabb szövegezéssel fogadja el:

„A XIII. pontra nézve, mely a Bárézy-alapítvány kamatainak kiadásáról szól, a rendelkező esperes véleményének meghallgatása és az alapító levél felolvasása után közgyűlésünk kimondja azon határozatot, hogy a mennyiben az időközben felszaporodott kamatok folytán ma 3-szor 40, az az 120 korona kiadható: az első 40 korona az alapítólevél értelmé szerint mindig egy felsőborsodi és legidősebb papi özvegynek, a második és harmadik 40 korona két Miskolezon tanuló. jutalomra érdemes felsőborsodi papfiunak adandó ki. Ha pedig csak egy volna Miskolezon ilyen, akkor a második 40 korona ennek, — a harmadik 40 korona pedig a sárospataki és rimaszombati főgymnasiumokban tanuló jutalomra érdemes papfiunak adassék, valamint akkor is, ha Miskolezon egy sem volna jutalomra érdemes. Ezen utóbbi esetben azonban a 2-ik 40 korona tőkésítettik. De tőkésítettik a 3-ik 40 korona is akkor, ha sem a sárospataki, sem a rimaszombti főgymnasiumban jutalomra méltó felsőborsodi papfiu nem volna. Jutalomra érdemes pedig a jeles, vagy ha ilyen nem volna a jó általános osztályzattal bíró pap fiu. A 3-ik 40 koronát az iskolai bizonyítványok egybevetése alapján az avatási vizsgák után mindig a f. borsodi ev. ref. egyházmegye esperese utalványozza ki.

f) A XI. pontra nézve, mely 200 korona biztosítási összeget kíván betétni az egyházmegyei dékánal a kivihetetlen ellenőri állás felállítására helyett:

Közgyűlésünk bár a jelenlegi rendszer mellett teljes biztonságban van afelől, hogy kötvényei pontosan, kifogástalanul kezeltetnek s elég ellenőr ugy a számonvevőszék, mint a gyám-tári választmány: mégis, hogy egyetlen aggodalmaskodó egyén se legyen közöttünk, a dékán által felajánlott 2000 korona cautiót elfogadja, s ezen összeg neki, vagy törvényes örökösének a dékáni hivatalról való távozása és teljes leszámolása után adható ki; addig pedig a 2000 korona cautio a többi közigazgatási tőkék között kamatoztatván, folyó kamatait a cautio tulajonosa évről évre haszonélvezi.

g) A jkönyv többi pontjai:
tudomásul vétetik.

12. Olvastatott a tanügyi bizottság Szentpéteren 1903. aug. 19-én tartott gyűlésének jegyzőkönyve, melynek közgyűlésünket érdeklő pontjai következők:

a) Mindszenti Imre sajkakazi lelkész betegségére való hivatkozással lemond körlátogatói tisztjéről s a bizottsági jegyzőségről, a tanügyi bizottság az ő helyére Batta József felsőkelecsényi lelkészt ajánlja s jegyzőjeül pedig Gööz Ferencz sajkakazinczi tanítót választotta.

Közgyűlésünk a megüresedett helyre Batta József felsőkelecsényi lelkészt választja beosztván őt Makó Jánossal a velezdi járásba.

Nagy Barnabás ivánkai lelkészt pedig a szilvási fiókkör elnökévé választja.

b) A 7-ik pont alatt csatolt elnöki jelentés mint a fboardsodi év. ref. egyházmegye kebelében lévő 61 iskola szellemi és anyagi ügyeinek, életének hű és igaz tükré szóról-szóra jegyzőkönyvbe vétetik.

Nagyfiszteletű egyházmegyei tanügyi bizottság!

Midőn ötödizben van szerencsém az egyházmegye kebelében levő iskoláknak szellemi és anyagi állapotáról tiszteletteljes jelentésemet előterjeszteni; teszem ezt őszinte örömmilyánitással, az isteni gondviselés iránti hála s tanítóink iránti elismerés érzetével; azon felemelő jelenség s tapasztalat hatása alatt, hogy az isteni gondviselés kegyelme és segedelme mellett — tanítóink lelkiismeretes munkássága s kötelességeik hű teljesítése folytán — egyházmegyénk iskoláinak szellemi és anyagi állapota évről-évre örvendes haladást mutat. Most is javulás, emelkedés észlelhető a mult, de még inkább az előbbi évekhez képest; a miről a mélyen tisztelt bizottság meggyőződést szerezhet az alábbiakban előterjesztendő jelentésemből.

A kellő időben beérkezett körlátogatói-ivek s jelentések igazolják, hogy az iskolákat 8 körbe osztva a körlátogatók június 20-ig — tehát a megszabott időben — meglátogalták; kivéve a hol járvány miatt szünetelt az iskola.

Méltóztassék tudomásul venni, hogy a velezdí-kör látogatására Mindszenti Imre ur betegsége miatt Simon Gyula szilvási lelkész urat kértem fel; azonban — betegségére hivatkozva — ő sem teljesíthette, így tehát Mató János urral én végeztem e körhöz tartozó iskolák látogatását.

Van a f.-borsodí ev. ref. egyházmegyében 61 iskola. A sajjó-szentpéterit 3, a kazinczit, szilvásit, vizsnyóit 2—2-nek számítva.

Ezen 61 iskolában működik 45 okleveles s rendes 11 oklevél nélküli ideiglenes tanító, 3 lelkész-tanító. Nincs betöltve a martonyí és szentpéteri III-ik tanítói állás; előbbi helyen a lelkész, utóbbin a s. lelkész tanított. Ideiglenes tanító van: Sajóvamoson, Mályinkán, Nekézsenyben, Ládbesenyőn, Hegymegen, Szt.-Jakabon, Berentén, Lászlófalván, Nyárádon, Kelecsényben, Kondón.

Életkorra legidősebb: Török Sámuel ideiglenes tanító, ki 70 éves s 50 év óta segéd és ideiglenes tanító. Boross Barna dövényi tanító; 61 éves s 41 év óta működik.

Az iskolák nagyrésznél — t. i. 44 iskolában a tanítás nem történik egyoldalulag, sem az érzelemfejlesztés, sem a könyv-nélkülözés — illetve emlékezőtehetség rovására; hanem a kettő egyenlő arányban fejlesztelik. Kivételt képeznek e tekintetben: Bánfalva, Szakácsi, Meszes, hol az értelemfejlesztésre —; továbbá: Nyárád, Dövény, Szendrő, Berente, Finke, Nyomár, Boldva, Balajt, Damak, Rakaczaszend, hol a könyv-nélkülözésre fektetik a fősúly. Tehát míg a mult évben 20 iskolánál volt a tanítás egyoldalú, addig ez évben már csak 13 helyen észleltetett e helytelen tanítási mód.

Valamint a mult évben, úgy most is méltó örömet okoz az a tapasztalat — s érette tanítóinkat méltó elismerés illeti — hogy mind a vallás, mind az énektanításra mindenütt kiváló gond fordítottatik s e tekintetben minden iskola kifogástalannak találtatott.

A növendékek — mint a mult évben, úgy most is — egyedül Berentén nincsenek kelleleg fegyelmezve.

A kiszabott tananyag 20 iskolában egészen, 25-nél nagyrésznél és csak 13-nál van kiserésznél keresztülvive és pedig: Nyárádon, Dövényen, Barczikán, Berentén, Edelényben, Finkén, Zilizen,

Nyomáron, Boldván, Nekézsenyben, Tapolcsányban, Szakácsiban, R.-Szenden (mult évben 17).

Sem szépirási, sem nyelv, sem számtani dolgozatok nincsenek R.-Szenden.

Szám- és nyelvtani hiányzik: Nyárádon, Szendrő, Szuhogy, Kelecsény, Dövény, Borsod, Ziliz, Nekézseny, Ládbesenyő, Balajt, Lak, Szakácsiban.

Csak a nyelvtani dolgozat hiányzik: Mályinka és Tapolcsányban.

A növendékek nem életkoruknak megfelelően vannak beosztva az egyes osztályokba: Tardonán, Mályinkában, Dédesen, Nekézsenyben, Tapolcsányban és R.-Szenden.

Tankönyvvel — valamint a mult évben, úgy most is — R.-Szenden egy növendék sincs ellátva.

Mindenütt az elrendelt tankönyvek használatnak.

Az iskolai év nem törvényes időben nyitott meg: Sajó-Kazinczon okt. 25-én járvány miatt; Berentén, Szilváson építkezés miatt.

Járványos betegség miatt szünetelt az iskola: Kondón 1 hóig Kelecsényben 1 hó-ig, Velezden, Ózdon Vadnán, Barezikán, Alacsán 6—6 hétig, Sajókazán 7 hétig Edelényben 5, Boldván 1½, Szakácsiban 3, Tapolcsányban 5 hétig.

Az iskolai naplók hiányzanak és pedig:

A. B. C napló nincs: Szakácsiban, R.-Szenden.

A—C „ „ Zilizen, Boldván, Mályinkán, Nekézsenyen.

C „ „ Damakon.

Tefemesebb mulasztás fordult elő: Kondón és Boldván a szegénység, Bánfalván járvány, Tardonán hanyagság miatt és Vizsnyón.

A mulasztások meggátlására a kellő intézkedések mindenütt megtörténtek a hol szükség volt rá, részint megintettek, részint pénzbírsággal súlytattak — Kondó kivételével, — hol a polgári eljáróság mit sem tett.

Órarend hiányzik Berentén és R.-Szenden.

A másvallásu iskolába járók vallásos oktatásban mindenütt részesülnek.

Lelkész és az iskolaszék tagjai az iskolát mindenütt meglátogatták.

Iskolai jegyzőkönyv mindenütt megvan.

Az iskolánál következő javítások és beruházások történtek: Parasznyán az iskola és tanítói-lak újraépítettet. Kápolnán a tanítókonyha kitégláztatott. Bánfalván padló és székek javítottak. Bánhorváton építkeztek 100 kor. értékig. Velezden földgömb vétetett. Szilváson új díszes iskola épült 2 tanteremmel s egy tanerő állítatott, valamint Vizsnyón is. Martonyiban iskola padlóztatott. Szalonnán kutat ástak s melléképületeket építettek.

A szegény tanulók Szentpéteren ingyen tanítottak s tankönyvekkel ellátnak. Parasznyán szintén tankönyvet kapnak. Bábonyon, Edelényben, Zilizen, Nyomáron, Hangácson, Boldván, Vámoson, Szalonnán ingyen tanításban részesülnek. Általában a szükséghez képest mindenütt van róluk gondoskodva.

Iskolai könyvtár van: Szentpéter 79 kötet. Radistyán 15, Varbó 50, Parasznya 181, Kápolna 50, Ecseg 70, Dédes 62, Vizsnyón 100 db. D.-Horvát, Bánfala. Bánhorvát, Velezd, Kaza, Kazincz, Finke, Hangács, Sz.-Lád, Balajt, Hegymegen. Szaporodott Parasznyán 13, Dédesben 21 darabbal.

Feltűnő s érthetetlen az, hogy némely helyen egyik évben van, a másikon pedig nincs könyvtár; így például tavaly volt Ózdon s Szalonnán is; harmadéve volt: Borsodon, Edelényben, Vámoson, Boldván, Szendrőn és Abodon, most pedig ezeken a helyeken hiányzik s hogy miért?, nincs indokolva semmivel.

A tanító nem pontosan fizettetik Varbón (sok), Kondón, Berentén, Boldván némi hátrálék, Vadnán s Alacsán az összes tandíj. Tardonán 130, Szilváson 400, Nekézsenyben 400 kor. hátrálék van.

A faiskola nem czéljára fordítottak: Varbón (bérbe), Kondón szinte. Bánfalván, Abodon, R.-Szenden, Martonyiban, Szalonnán, Bánhorváton részben. Nem alkalmas Hangácson. Községi kezelés alatt van: Nyáradon, Dövényen, Nyomáron. Gazdasági iskolává lett alakítva Dédesen. Nincs fa-iskola: Szuhogy, Borsod, Edelény, Finke, Boldva, Szt.-Lád, Ládbesenyőn.

II.

Egyházmegyénkben a lélekszám az egyh. ker. névkönyv szerint — tehát a valóságnak megfelelőleg 28,368, — a kör látogatói ivenk szerint azonban csak 27,492. Az eltérésnek oka az, hogy a kör-látogatói ivenkben nincsenek felvéve a szórványokban lakók; ezeket hozzászámítva, egyezik a névkönyv adata a körlátogatói ivenkével. Szaporodás 734.

6—12 éves iskolaköteles 1675 fi, 1758 nő, összesen 3453; — mult évben 3345; így ez évben 108-al több. Vagyis iskolaköteles a lélekszámnak 12·9%-a; mult évben ugyanennyi.

Iskolát gyakorolta 6—12 éves 1679 fi, 1741 nő; összesen 3420; mult évben 3291; most 129-el több, vagyis az iskolaköteleseknek 99%-a gyakorolta az iskolát; tavaly 98·62% s így a mult évihez 0,38%-kal kedvezőbb a viszony.

Ismétlő iskolaköteles 632 fi, 641 nő, összesen 1273: mult évben 1265. Gyakorolta az iskolát 602 fi, 610 nő, összesen 1212; mult évben 1198, vagyis ez évben 95·2%-a, a mult évben 94·70%-a, tehát 0·50%-kal kedvezőbb a viszony.

Legnépesebb a sajószentpéteri iskola, 222 mindennapi és 72 ismétlő; összesen 294 tankötelessel. — Azonban egy tanító vezetése alatt — valamint az előbbi évben, úgy most is legtöbb növendék van D.-Horváton, 129 mindennapi és 47 ism. isk. köteles; kik a lélekszámnak 20·2%-át teszik. Legkevesebb a tankötelesek száma Abodon. 10 mindennapi és 2 ism. isk. köteles; a lélekszám 130%-ának felel meg.

Hat osztályba osztatnak a növendékek: — Sajószentpéter, Varbó, Radistyán, Parasznya, Kápolna, Ecseg, Bábony, Borsod, Ziliz, Hangács, Boldva, Vámos, Nyárád, D.-Horvát, Szuhogy, R.-Bánya, Kelecsény, Dövény, Tardona, Mályinka, Szilvás, Visnyó, Tapolcsány, Nekézseny, Sz.-Lád, Balajt, Hegymeg, Meszes, Szalonna, Bánfalva, Ózd, Velezd, Kaza, Ivánka, Vadna, Kazincz, Alacska. — 37 iskolánál.

Öt osztályu az iskola: — Lászlófala, Kondó, Edelény, Nyomár, Szendrő, Dédes, Damak, Lak, Abod, Martonyi, Bánhorvát, Barcza, Barczika. — 13 helyen.

Négy osztály van : Finke, Ládbesenyő, Berent és Szent-Jakabon = 5.

Három osztály van : Szakácsiban és R.-Szenden.

Kitünők : S.-Szentpéter legnagyobb, Parasznya, Kápolna, Ecseg, Bábony, Borsód, Hangács, D.-Horvát, Szuhogy, Dédes, Szilvás mindkettő. Visnyó mindkettő. Abod, Martonyi, Szalonna, Bánhorvát, Velezd, Kaza, Ivánka, Vadna, Kazincz mindkettő = 24.

Dicséretesek : S.-Szentpéter középső. Lászlófalva, Radistyán, Varbó, Kondó, Edelény, Finke, Ziliz, Nyomár, Vámos, Szendrő, Kelecsény, Dövény, Tardona, Mályinka, Tapolcsány, Nekézseny, Sz.-Lád, Ládbesenyő, Hegymeg, Lak, Szakácsi, Meszes, Bánfalva, Ózd, Barczika, Alacska = 27.

Kielégítők : Szentpéter legkisebb. Boldva, Nyárád, Balajt, Damak, R.-Szend, Berente = 7.

Gyenge iskola nincs.

Járvány miatt zárva volt az iskola s így vizsga nem volt tartható. Sz.-Jakab, Barcza, R.-Bányan.

Másvallásuak járnak iskoláinkba : róm. kath. = 134, g. kath. = 27, ev. = 25, izr. = 59, összesen 245.

Más ev. ref. iskolába járt = 1.

Felsőbb iskolába járt = 23.

Allami és községi mindennapi és ismétlő iskolába jár : Dédesben 101, Bánfalván 82, Ózdon 68.

Másfelekezetű iskolába járnak : Szendrőn = 3, S.-Kazán = 1, Dédes = 1, Szalonna = 1, összesen 6.

Államsegélyes tanító = 23, — 8213 kor összeggel.

Korpótlékos tanító = 34, — 3400.-val.

A tanítók összes évi jövedelme 55,272 korona. Átlag egy tanító jövedelme 938 korona. Legtöbb jövedelme van a sajtószentpéter-i legnagyobb tanítónak. = 1750 korona. Dédes és Vámos 1600 koronával.

Legkevesebb a berentei tanító jövedelme = 500 korona.

Iskolai alap van ; I. Pénzben : Szentpéter = 15'000 kor., Radistyán = 671, Finke = 400, Bánhorvát = 150, Barcza = 150, S.-Kazincz = 53 ; összesen 16,424 korona.

II. Földben: Radistyán = 4 hold, Parasznya = 9.1286 □, Ecseg = 2 hold, D.-Horvát = 2 hold 400 öl, Szendrő = 2 hold 400 □, Visnyó = 1 hold, Nekézseny = 1 hold, összesen 22 hold, 496 □ öl.

Mult évben volt Kondón 3 hold, most semmi. Radistyánban 6 hold, most 4. Nekézsenyben 2 hold, most 1 hold.

A tanítói-lak rossznak van jelezve 9 helyen u. m. Varbó, Boldva, D.-Horvát, Dédes, Nekézseny, Sz.-Lád, Ládbesenyő, Hegymeg, R.-Szend.

A tanterem neu törvényszerű: D.-Horvát, Nekézseny, Sz.-Ládon, Ládbesenyőn, Damakon, Hegymegen, R.-Szend.

Tardonán az iskola meszelellen.

Nekézsenyben egészségtelen; padlója és a székek rosszak.

Az iskolai felszerelés hiányos 38 helyen és semmi R.-Szend. E kérdésre vonatkozólag a sz.-ládi körből azon jelentés érkezett, hogy az iskolák általában tanszer-berendezés tekintetében — az egy — egy térképen s a nélkülözhetetlen fali-táblán kívül — végtelen gyengén, hiányosan állanak.

Testgyakorlat tornaeszközökkel tanítatik Meszesen, eszközök nélkül 38 helyen.

A sajszentpéteri kör látogatósága helyteleníti, hogy minden iskolában más-más imákat használnak.

Ugyanezen látogatóság lelkésze, Bárdos István indítványozza, hogy kérjen a tanügyi bizottság minden iskola után az egyházm-pénztárból legalább 2—2 korona fuvardíjat, az eddigi 2 koronához.

A f.-borsodi ev. ref. egyházmegye tanügyi bizottságának 1903-ik évi aug. 19-én Sajószentpéteren tartott gyűlésének jegyzőkönyve.

Jelen vannak: Bodnár István lelkész elnöklete alatt. Szuhay Benedek, Nagy Sándor, Barna Gyula, Mészáros Bálint, Dakó Lajos, Nagy Jenő, Bodnár Béla, Gööz Ferencz, bizottsági tagok. Nt. Vadászy Pál esperes, Zsigmond Kálmán tanító, vendégek.

1. Lelkész elnök szívélyesen üdvözlővén a bizottság tagjait s kedves vendégeket, a gyűlést megnyitja.

2. Olvasatott Szekrényessy Árpád világi elnök levele, melyben tudatja, hogy e gyűlésen részt nem vehet.

3. Mindszenti Imre körlátogató lelkész és bizottsági jegyző levele; melyben hosszadalmas betegségére hivatkozva, mind a körlátogató lelkészségről, mind a jegyzőségről való lemondását bejelenti.

Tanügyi bizottság őszinte részvétellel veszi tudomásul e lemondást, s a hümunkásnak mielőbbi felgyógyulást kívánva, azt elfogadja; s helyébe a velezdi szakaszba — körlátogatói lelkészül — Batta József kelecsényi lelkészt ajánlja.

4. Dakó Lajos körlátogató lelkész lemondását bizottság nem hajlandó tudomásul venni, sőt annak tovább való viselésére sürgetve kéri.

5. Jegyöül Gööz Ferencz választatott.

6. Jegyzökönyv hitelesítésével Bodnár István elnök és Szuhay Benedek bizattak meg.

7. Elnök beterjeszti az 1902|903-ik isk. évről a f.-borsodi ev. ref. egyházmegye népiskoláinak szellemi és anyagi állapotát feltűntető terjedelmes jelentését a következőkben.

8. Egyházmegyénk népiskoláinak szellemi és anyagi állásáról szóló, ezen minden irányban körültekintő jelentésből, mig egyrészt örömmel győződött meg tanügyi bizottság a haladásról: s a más vallásu felekezetek növendékeinek tekintélyes (245) számáról; sajnálattal konstatálja, hogy:

9. Egyházmegyénkben ma 9 oklevélnélküli tanító van alkalmazásban, kiket a nt. e. megyei közgyűlés egy — legfellebb — két évre és oly szigorú utasítással alkalmazott ideiglenesen is, hogy évről évre mutassák be az oklevél megszerezhetésének alapját képező osztályvizsgákról szóló bizonyítványaikat s végre okleveleiket.

Minthogy tanügyi bizottságnak nincs tudomása arról, mennyiben tettek eleget ezen ideiglenesen alkalmazott tanítók a nt. egyházmegye rendeletének; s minthogy más oldalról ismeretes előtte azon körülmény, hogy többen a megengedett időn túl is helyben maradnak — haladásukat feltűntető bizonyítvány nélkül is — ami pedig a tanügy rovására irható: szükségesnek látja tanügyi-bizottság, hogy ezen jelentés kapcsán hivassék fel a nt. egyházmegye figyelme, hogy jövőben esetről-esetre kéressék be az ideiglenes tanítóktól az osztályvizsga letételét igazoló bizonyítvány.

10. Elnöki jelentésből sajnálattal értesült tanügyi-bizottság a rakaczaszendi iskola szomorú viszonyairól.

Tanügyi-bizottság más kisegítő módot nem talál, mint tisztelettel kéri a nt. egyházmegyét, hogy valamely tárból nyújtson nevezett iskolának 20 korona segélyt, mely összegből a szükséges tankönyvek az iskolaszéki elnök által beszerezletvén, azok mint az iskola tulajdonai évről-évre megőriztetve, az iskolás gyermekeknek — tanulás végett — kiosztassanak.

11. Ugyancsak elnöki jelentésből vett tudomást tanügyi-bizottság arról, hogy több egyházak maig sem szerezték be a nt. egyházmegye által már elébb elrendelt A. B. C. naplót.

Megújítja tanügyi-bizottság, a múlt évben is tett azon kérelmét, hogy a nt. egyházmegye löbb izben hozott rendeletének érvényt szerezni kegyeskedjék.

12. Több körlátogató megerősíti a szentpéteri körlátogatóság azon jelentését, hogy csaknem minden iskolában más-más imák használtanak; s különböző helyzetben és módon imádkoznak a gyermekek.

Tanügyi-bizottság teljes tudatában annak, hogy ezen körülmények ugy a szív és lélek nemesítése, mint a buzgóság felébresztésére egyáltalán nem alkalmasak; tisztelettel kéri a nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlést, méltóztassék határozatilag kimondani sőt elrendelni, hogy egyházmegyénk minden iskolájában:

a) A tantervben megállapított — s az olvasókönyvben előirt — imák használtassanak.

b) Imádkozás alatt a gyermekek egyenesen — a főt kissé előrehajtva, s a pad felett összetett kézzel — álljanak; az imádkozást pedig előbb a tanító, később a nagyobb gyermekek hangos és értelmes előmondása után végezzék.

13. Szuhay Benedek bizottsági tag ismerve ev. ref. népünk konservatív természetét, mely minden nagyobbszabásu ujjitástól — s talán a vele kapcsolatos kiadástól is — idegenkedve, nem szivesen látja a régi gyepek megbontását, habár azok egy oly szent és magasztos czélt szolgáljanak is, mint az Isten dicsőségére és ev. ref. közönségünk lelki életének művelésére szánt s a kor igényeihez mérten megújított énekeskönyv.

Azon indítványt terjeszti elő, hogy „az új énekeskönyv ne egyszerre és kényszerítve, hanem fokozatosan, legalább 10 év alatt hozassék be s tétessék kötelezővé annak használata.“

Megtoldja még ezen indítványt egy más fontos s végeredményében szintén magasztos cél előmozdítását munkáló indítvánnyal. Nevezetesen, hogy „az új énekeskönyv végére csatoltassék a temetkezési énekek gyűjteménye is; mely ekképen ország-szerte egyaránt használtatnék az ev. ref. hívek temetése alkalmával.

Tanügyi bizottság átérzve az indítványok fontosságát, mely tisztelettel ajánlja azokat a nt. egyházmegye figyelmébe; sőt azon kéréssel terjeszti be, méltóztassék azokat hathatós pártfogásával a főtiszteletű egyházkerület elé — elfogadás végett — felterjeszteni.

14. Bárdos István körlátogató lelkész indítványát „hogy kérjen a tanügyi-bizottság még 2 korona fuvardijat — az egyházmegyei pénztárból — a körlátogatóság részére; mivel a nyári sürgős munkaidőben az egyházak által kiszolgáltattott 2 kor a magas fuvardijat nem fedezi, s tanügyi bizottsági ülésre is Szentpéterre kell menni, ami költséges“ — azon módosítással fogadja el és terjeszti a tanügyi-bizottság a nt. egyházmegyei közgyűlés elé:

Méltóztassék határozatilag kimondani, hogy az egyházak által a körlátogatóság részére eddig fizetett 2 kor. fuvardij ezután a nt. egyházlátogatóság által szedessék be, s ezen összeg a közíg. pénztárból — minden iskola után — még 2 koronával pótolva, egyházmegyei dékán által fizettessék a körlátogatóknak.

Kmft.

Jegyezte: Gööz Ferencz tanügyi-bizottsági jegyző. Hitelesítik: Bodnár István elnök, Szuhay Benedek bizottsági tag.

c) 9. pontjában a jegyzőkönyv arra kéri közgyűlésünket, hogy a 11 oklevélnélküli tanítót rendszeresen kérje számon felettes hatóságunk, hogy az oklevélnélküli ideiglenes minőség évtizedekig ne tartson, hanem a záros határidőt betartva évről-évre az ilyenek névsora nyilvántartassék, hogy legalább az erkölcsi kényszer üdvös eredményt teremjen úgy a tanító és családjára, mint a tanügyre nézve.

Közgyűlésünk a felterjesztést elfogadja; a papi főjegyzőt megbizzza, hogy az ideiglenes minőségben levő tanítókról nyil-

vántartást vezessen s az oklevél megszerzésére adott idő eltelte után közgyűlésünknek esetről-esetre tegyen jelentést, bekérvén évről-évre a letett osztályvizsgákról a bizonyítványt is.

d) A rakaczaszendi iskola szomorú állapotát feltűntető 10. jkönyvi pontot, mely felettes hatóságunkat arra kéri, hogy legalább 20 korona segélyt szavazna meg a nevezett iskola részére, tankönyvek beszerezhetése czéljából :

Közgyűlésünk elvileg elfogadja Szentmártoni Dániel martonyi lelkészt felkéri — fuvardijának biztosítása mellett — hogy nevezett egyházban lehetőleg még szeptember havában jelenjen és írja össze kik volnának olyan szegény sorsban lévő gyermekek, kiknek szülei még az iskolai tankönyveket sem képesek szegénységük miatt megvenni. Ezeknek összeírása után a szükséges tankönyvek megnevezésével azonnal tegyen jelentést esperesünknek : közgyűlésünk bizonyos mennyiségű segélyösszeget e czélra utalványoz, azon határozott megjegyzéssel, hogy az iskola tulajdonát képező tankönyveket évről-évre az illetőktől helybeli lelkész vegye vissza, hogy szükség esetén újból kioszthatók legyenek.

e) Mivel több iskolában, daczára a sokat hangoztatott követeléseknek ma sincs

A. B. C. napló : Rakaczaszenden és Szakácsiban ;

A—C. napló : Ládbesenyőn ;

B. napló : Zilizen, Boldván, Mályinkán, Nekezsényben ;

C. napló : Damakon ;

Közgyűlésünk fogantatosítani akarván a Mályinkán 1902. szept. 2-án tartott 11. pont alatti határozatot, a rakaczaszendi, szakácsi, ládbesenyői, zilizi, boldvai, mályinkai, nekezsényi, damakai iskolaszéki elnökséget 2—2 korona birságban a kebeli gyámtár javára elmarasztalja.

f) Több körlátogató megerősítvén a szentpéteri körlátogató ság azon jelentését, hogy csaknem minden iskolában más-más, sokszor selejtes imát használnak s különböző helyzetben és módon imádkoznak az iskolás gyermekek :

Közgyűlésünk a t.-bizottság jelentése alapján kimondja, hogy addig is, míg a bírálóat végett kiadott verses imánk sorsa

eldől, a tantervben megállapított, az olvasókönyvekben előírt imák használatát kötelezőleg minden iskolában elrendeli. Továbbá az imádkozás módjára nézve kötelezőleg kimondja, hogy imádkozás alatt a gyermekek egyenesen, a főt kissé előre-hajtva s a pad felett összetett kézzel álljanak, az imádkozást pedig előbb a tanító, később a nagyobb gyermekek hangos és értelmes előmondása után végezzék.

A lelkészeket közgyűlésünk utasítja, hogy e jegyzőkönyvi pontra különösebben is hívják fel a tanítók figyelmét.

g) 14. jegyzőkönyvi pontjában a tanügyi-bizottság azon kérelmét terjeszti fel, hogy a nt. egyházmegyei közgyűlés határozatilag mondaná ki, miszerint az egyházak által körlátogatóság részére eddig fizetett 2 korona fuvardíj, ezentúl a nt. egyházlátogatóság által szedessék be s ezen összeg a közigazgatási pénztárból minden iskola után még 2 koronával pótolva, egyházmegyei dékán által fizetessék a körlátogatónak.

Közgyűlésünk tekintve, hogy a közigazgatási pénztár ujabban tetemesen igénybevételek éppen közigazgatási czélokra; tekintve, hogy az egyházakat sem lehet ujabban e czélra megadóztatni, az indítvány utolsó része nem teljesíthető. Hanem azon részét a kérelemnek, mely a körlátogatóknak fizetendő 2 korona beszédéséről szól: közgyűlésünk teljesíti, elfogadja, határozottá emeli. Utasítja dékánt, hogy az egyházlátogatóságnak ily értelemben küldje meg kimutatását, mely összeget aztán dékán fogja beküldeni a tanügyi-bizottság elnökének, hogy ő jun. 1-ig a körlátogatóknak egy összegben megküldhesse.

h) A jegyzőkönyv többi pontjai, tudomásul vétettek.

13. Olvastatott a ládbesenyoői egyház előljáróságának kérvénye, melyben — tekintettel arra, hogy az egyház igen szegény s a lelkészlak és iskola tarthatatlan rozoga állapotban van — arra kéri közgyűlésünket, hogy a megüresedett lelkészi állás 1—2 évig csak helyettesel töltsék be, mert az így megtakarított jövedelemből vélik rendbeszedni egyházi épületeiket.

Közgyűlésünk csakhogy némileg segítve legyen e sok szegénységgel küzdő egyház nyomoruságos helyzetén — nevezett egyháznak a helyettes lelkész tartási jogot elvileg megadja. De mivel a h. lelkész kongruát nem kap, a félfizetés

pedig teljesen elégtelen a h. lelkész legszükségesebb ellátására is közgyűlésünk Palesó Károly és Szekrényessy Árpád szakaszbeli tanácsbírákat küld ki nevezett egyházba azon utasítással, hogy kölesönösen állapítsák meg a lelkészi jövedelemből mennyi elégséges a helyettes lelkész legszükségesebb ellátására, s mily összeg fordítható az egyházi épületek javítására? Jelentésök tavaszi egyházmegyei közgyűlésünkre beváratik.

14. A ládbessenyői egyház beterjeszti 3 példányban a lelkészi ujonnan szerkesztett, de lényegileg nem módosított díjlevelet.

Mivel az új díjlevelnek csak külalakja változott és a régivel teljesen egyező, megerősítés végett a főt. egyházkerületi közgyűléshez felterjesztetik.

15. Olvastatik Kazay Géza a szakácsi-i egyház felügyeletével megbízott laki lelkész jelentése, melyben arra kéri közgyűlésünket, hogy a szakácsi tanítói-hivatal részére kilátásba helyezett államszegély kiutalását eszközölni méltóztassék.

Ugyancsak olvastatott nevezett egyház kérvénye, melyben kérelmezi, hogy tanítói állomása megüresedvén, engedjék meg nekik a lelkész-tanítói állomás betölthetése.

Közgyűlésünk miután csak a körülmények kényszerítő hatása alatt töltötte be okleveles tanítóval a szakácsi egyház lelkész-tanítói állomását: nevezett egyházat utasítja, hogy a lelkész választás iránt intézkedjék; fölkérvén Kazay Géza fölügyelő lelkészt, hogy a szükséges lelkészválasztási előleges intézkedéseket megtenni sziveskedjék.

16. A ládbessenyői egyház arról panaszkodik, hogy Deme Ida egyháztag a rája törvényesen kivetett lelkészi és tanítói fizetés végrehajtását célzó kézbesítési ív tanúsága szerint az előjáróságot, illetlen, mélyen lealázó szavakkal sértegette s ev. ref. hitvallásunkat, ennek intézményeit rágalmazó szavakkal illette. Kérik szigorú megbüntetését.

Közgyűlésünk nevezett egyház előjáróságát panaszával a büntető bírósághoz utasítja.

17. Olvastatott Balogh István és Zsóry Gusztáv szakaszbeli tanácsbírák jelentése kapcsán beküldött egyezségi jegyzőkönyv,

melynek értelmében Beregszászy Ferencz szendrői lelkész és Baksy Sándorné özv. lelkészne között a jövedelem megosztásból származó vitás ügyben, az oly annyira kívánatos egyezés létrejött.

Örvendetes tudomásul szolgál.

18. Olvastatott a főt. tiszáninneri egyházkerület Miskolczon 1903. máj. 5 — 7. napjain tartott tavaszi közgyűlésének 72. számú jegyzőkönyvi pontja, melynek értelmében utasítatik egyházmegyénk, hogy Borsod vármegye alispánjának a Szent István napi munkaszünet tárgyában 15929/1902. szám alatt hozott végzése ellen — mint vallásügyi sérelmes intézkedés ellen — a felsőbb közigazgatási hatóságoknál keressen jogorvoslatot.

E feleltes hatóságoktól vett utasítás, de meg saját lelkiismereti szabadságunk és meggyőződésünk sugalata szerint is egyházmegyei közgyűlésünk következő tiszteletteljes átirattal keresi meg Borsod-vármegye tekintetes közigazgatási bizottságát;

Tekintetes közigazgatási bizottság!

Ugy tudjuk, hogy a lelkiismereti szabadság és meggyőződés minden nemzetnek, minden vallásnak legföltettebb kincse és az akadályok ellen legfőbb biztositéka. — Ugy az egyének szabadságát, mint a törvényesen bevett vallásfelekezetek jogait hazánkban szentesített országos — és alkotmányos zsinat által hozott egyházi törvények védelmezték évszázadokon keresztül s azok védelmezik ma is. — E tekintetben elég legyen a bécsi (1606), nikolsburgi (1621), linezi (1645), békekötések alkalmával hozott országos törvényekre; elég legyen a protestánsok vallás-szabadságát biztosító 1790, 91-iki az 1848. és 1868-iki törvény-cikkekre hivatkoznunk, amelyek világosan rendelik:

Egyik vallásfelekezetnek tagjaisem kötelezhetők arra, hogy más vallásfelekezetbeliek egyházi szertartásait és ünnepeit megtartsák, vagy hogy ezen napokon bárminemű munkától is tartózkodjanak.“ (1898. LIII. t.-cz. 19. §.)

Igaz ugyan, hogy az 1891. XIII. t.-cz. mely az ipari munkának vasárnapi munkaszüneteléséről szól, a vasárnap után Szent István király napját is, mint nemzeti ünnepet említi; igaz ugyan, hogy róm. kath. hittestvéreink e napot vallásos meggyőződésből isteni tisztelettel hivatalosan megünnepelték év-

századokkal azelőtt — tehát a fontebbi idézett törvény meghozatala előtt is: mindazonáltal az 1891. XIII. t.-cz. 1. §-ának valódi értelme és egyes rendelkezése nem lehet más mint az, hogy e napon csupán az ipari dörgő munkának kell szünetelni s nem egyszersmint a haladéktalanul teljesítendő mezei munkának is. S ugyancsak e törvényezikk 7. §. érvényben hagyja az 1868. LIII. t.-cz. 19. §-ának második bekezdését, mely így szól: „Vasárnapokon azonban minden nyilvános és nem elkerülhetlenül szükséges munka felfüggesztendő.“ Ebből világosan látható, hogy István király napja és a vasárnap jelentősége, megünneplése között lényeges különbség van, elannyira, hogy míg István király napján bármely mezei munka szabadon végezhető: vasárnap: „minden nyilvános és nem elkerülhetlenül szükséges munka felfüggesztendő.“ És mégis azt látjuk, hogy közigazgatási hatóságaink sok helyen István király napját fölibe helyezik még a vasárnapnak is, mert ekkor még a nyilvános közhirretételt is megengedhetőnek tartják, hogy a mezei munka szüneteljen törvény ellenére; a vasárnap megünneplésével, vagy megrontásával azonban alig törődik valaki.

Pedig a vasárnap megünneplését törvény rendeli, törvény parancsolja. S mert látja közgyűlésünk sok helyen a vasárnap megrontását a mezei és másféle munkák szabadon való teljesítésével: e ponton volna már igazán kívánatos ha közigazgatási hatóságaink segítségére sietnének a lekipásztoroknak — mert az anyagnak, a földnek imádása mind jobban-jobban terjed népünknel s ha a szabadon végzett vasárnapi munka nem gátoltatik a hatóságok által: üresek lesznek a templomok; de üresek lesznek a szívek is! — S bár óhajtjuk, hogy minden vallásfelekezetű honpolgár szigoruan tartsa meg a maga ünnepeit: mi István király napját, mint nemzeti ünnepet csak a hivatkozott törvény szellemében fogjuk megünnepelni mindenkor, vagyis csak ipari zörgő munkát nem teljesítünk. S mert megdönthetetlen az a törvényen nyugvó állításunk, hogy miránk pld. önkormányzati joggal bíró ev. ref. felekezetű honpolgárokra kényszerünneplést senki nem parancsolhat, mivel Ő felsége, a király által 1893. decz. 29-én szintén szentesített egyházi törvényünk 86. §-ának e) pontjában az ünnepek meghatározását alkotmányos zsinatunk önönmagának tartotta fel.

S mindezen törvények daczára mi történt?

Hivatalos jelentések szerint Alacsán, (1901). Bábonyban (1901), Vadnán (1902); s ez évben Hangácson a községi bírák

és jegyzők dobszó utján közhírré tétették, hogy „Szent István király napján senki, semmi néven nevezendő mezei munkát ne merészeljen végezni s ennek értelmében a békés ref. vallásu mezei munkások haza parancsoltattak.“ S mikor közgyűlésünk mint egyházmegyei hatóság ezeket vallásügyi sérelemnek és a hivatkozott törvény rosszul való értelmezésének minősítve tiszteletteljes átiratban megkereste (1902. szept. 2.) Borsod vármegye tek. alispáni hivatalát jogorvoslatért: a tek. alispáni hivatal fentidézett végzésében tudatta közgyűlésünkkel, hogy a bejelentett Szent István napi sérelem tárgyában, mint a törvényhatóság első tisztviselője semmi újabb intézkedést nem tehet, hanem utasít bennünket, hogyha esonkitva látjuk jogainkat, másutt keressünk jogorvoslatot.

Tekintetes közigazgatási bizottság!

Borsodvármegyét mi mindig olyan szabadelvű vármegyének ismertük, ahol a különböző vallásfelekezetű honpolgárok a legszebb egyetértésben, békességben és testvéri szeretetben éltek még akkor is, mikor másutt a különböző vallásfelekezetűek vére öntözte e hazai földet csak azért, mert másképen imádták az Istent. Sőt történeti tény, hogy a 40-es években (1842) Palóczy László kezdeményezésére e vármegyeház falai közül, ennek a törvényhatóságnak a kebeléből indult ki azon üdvös mozgalom, mely a vallásegyenlőség nagy kérdését a nagy idők nagy emberei által később csakugyan országos törvénykönyvünkbe iktatta.

S mert vallásos meggyőződése mindenkinok szent és sértetetlen; mert a különböző nemzetiségű és vallás felekezetű népek közötti belső egyetértés, szeretett, béke és tiszta erkölcs támasza, talpköve ma is minden ország jólétének. boldog felvirágzásának ugy szellemi, mint anyagi tekintetben: mi e jó békességet fentartani, ápolni nemcsak óhajtjuk, de a valóságban tesszük is. mert tudjuk, hogy a mely pillanatban felekezetközi villongás, vallásügyi sérelem követtetik el bármely oldalról: ott se nyugalom, se békesség, se boldogság nem lehet.

Távol legyen tőlünk még a gondolata is annak, hogy a fent hivatkozott alispáni végzésbe olyan dolgot magyarázzunk bele, a mi abban nincs; mert dr. Tarnay Gyula alispán ur tiszta szabadelvűsége, felekezeteken felül való emelkedettsége és erélyes kormányzati bölcsessége mindnyájunk előtt köztudomású! S mert ezekethiszszük és valljuk: igazán nem tudjuk megérteni,

hogy némely községi bírák és jegyzők mégis miért lépik át a törvénynek megvont korlátait? Miért sértegetik a tiszta protestáns vallású lakosoknak hitbéli meggyőződését és korlátozzák szorgos nyári munkaidőben egyéni szabadságát akkor, mikor ezt a törvény se nem óhajtja, se nem parancsolja, a felebaráti szeretett és a jó békesség szelleme pedig egyenesen elítéli?!

Közgyűlésünk tehát tisztelettel aziránt keresi meg Borsodvármegye tek. közigazgatási bizottságát, hogy a felsorolt s ugy látszik meg-megisméltendő intézkedések, mint vallásügyi sérelmek ellen hozzon jogorvoslatot és saját hatáskörében, — a felekezetek közötti békét és lelkiismereti szabadságot tartva szem előtt, — méltóztassék intézkedni, hogy a községi bírák és jegyzők ne háborgassák a protestánsok hitbéli meggyőződését s jövőben csak a törvény megengedett korlátai között maradjanak a Szt. István napja megünneplését illetőleg.

E kívánatos jogorvoslatot megvárhatja az idézett törvény félre nem magyarázott szelleme. Megvárhatja Borsodvármegye protestáns közönségének hitbéli meggyőződése és lelkiismereti szabadsága. Végül megvárhatja a jó békességnek és testvéri szeretetnek mindent átölelő és fentartó lelke!

19. Folyó évi F.-Nyáradon tartott tavaszi közgyűlés jegyzőkönyvének 5-dik pontja szerint Simon Gyula szilvási lelkész beiktatásával Bodnár István és Vladár Ervin; Beregszászy Ferenc szendrői lelkész beiktatásával Balogh István és Zsóry Gusztáv tanácsbírák bizatván meg, jelentik, hogy megbízatásukat pontosan teljesítették.

Jelentésük tudomásul vétetik.

20. Ugyanazon jegyzőkönyv 25-ik pontja szerint a f. barczikai egyház presbyteriuma utasítva lett, hogy az 1902. évi gondnoki számadás 6-ik kiadási tételére vonatkozó 100 koronás nyugtát, valamint az iskolaépítő Kárpi János 600 koronás nyugtáját 60 nap alatt szerezze és mutassa be.

Miután az egyház előjárósága jelentése kíséretében csakis a 6-ik tétel alatti 100 korona kiadást igazoló nyugtát terjesztette be, a Kárpi-féle 600 korona kifizetését kellő okirattal nem igazolta, közgyűlésünk a jelentést tudomásul nem veszi, hanem ezen régóta vajudó homályos ügynek kiderítésére nyo-

mozatot rendel el s a nyomozat megejtésével Bodnár István és Bárczay László szakbeli tanácsbírákat bizza meg azon utasítással, hogy az egész iskolaépítési s közpénztári számadást vizsgálják meg, s jelentésüket e tárgyban jövő közgyűlésünkre terjesszék be.

Ezzel kapcsolatban utasítatik a f.-baraczkai egyház lelkesze, hogy a küldöttség kimeneteléig minden hiányzó nyugtát szerezzen be és az ügyet pontosan készítse elő.

21. Ugyanazon jkönyv 27-ik pontjára vonatkozólag a sajkó-kazinezi egyház presbyteriuma jelenti, hogy kivetési hátralékának nagy része befolyt, a még kintlevő 837 kor. 86 fill. összeg nagyrésztben bevehetetlenné válik s a mi a követelésből esetenként befolyik, időről-időre elfog számoltatni. Kéri az ügyet a jkönyvi nyilvántartásból törölni.

Ezen ügy továbbra is nyilvántartatik és a hátralékok érélyes behajtására s az eredmény felőli kimerítő jelentéstételre egyh. előjáróság ujabban utasítatik.

22. Ugyanazon jkönyv 28-ik pontjában foglaltakra vonatkozólag a varbói h. lelkész jelenti, hogy: 1. a rossz karban levő iskolai épületek még nincsenek kijavítva; 2. a hátralékok egyrésze befolyt, másrésze behajtás alatt áll; 3. az iskolamulasztások meggátlására a kellő intézkedések megtétettek; 4. az egyházi földek bérletéből kint levő 102 kor. hátralék befolyt.

Miután közgyűlésünk határozatának csak részben van elégtéve, ujabban utasítatik presbitérium, hogy a még létező hiányokat pótolja, hátralékait rendezze s az eredményt jövő közgyűlésig jelentse be.

23. Ugyanazon jegyzőkönyv 30-dik pontjára vonatkozólag ügyész jelenti, hogy a f.-barczikai egyház iskolaépületének eladása tárgyában kötött adás-vételi szerződés ujjabb módosítása tárgyalanná vált, amennyiben az eladott ingatlan vevő nevére csakis a vételár teljes kifizetése után fog átiratni.

Tudomásul szolgál.

24. Ugyanezen jegyzőkönyv 43-ik pontjában foglalt utasítás folytán a mályinkai egyház presbytériuma, a templomi székek használatára vonatkozó határozatát — megerősítés végett — beterjeszti.

Közgyűlésünk által megerősítettik.

25. Ugyanazon jegyzőkönyv 44-ik pontjában foglalt utasítás kapcsán a mályinkai egyház előjárósága a készpénzre változtatott tanítói fizetésről szóló díjlevelet 3 példányban beterjeszti.

Kellőleg fellévén szerelve, megerősítés végett a főtiszt. egyh. kerületi közgyűlésre ajánlólag felterjesztetik.

26. Ugyanazon jegyzőkönyv 45-ik pontjára vonatkozólag a felsőnyárádi egyház presbytériuma jelenti, hogy az egyház adóságának rendezésére felveendő törlesztéses kölcsön megszerzésével egyházmegyei ügyészt bizta meg, ki is jelentését a következőkben terjeszti elő:

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ hajlandó a felsőnyárádi egyház részére 5400 kor. törlesztéses kölcsönt adni 4% mellett 100 félévre beosztva, félévenként 147 kor. 42 fillért fizetve oly föltétellel, hogy a kölcsön az egyházi, papi, tanítói ingatlanokra jelzálogilag be fog kebeleztetni; egyszersmind ügyész kéri közgyűlésünket, hogy a felső-nyárádi egyháznak e tárgyban hozott határozatát hagyja jóvá, vagyis engedje meg, miszerint az 5400 kor. kölcsön a fent körülírt feltételek mellett felvétethessék; a kölcsönügyben az egyház képviselőjében leendő aláírásra, ugyszintén a folyósításkor megejtendő elszámolás szerint a kölcsönösszeg felvételére Csapó János felső-nyárádi lelkész és Csák Lajos gondnok felhatalmaztassanak.

Közgyűlésünk a felsőnyárádi egyházközség azon határozatát, mely szerint adósságainak rendezésére a kisbirtokosok országos földhitelintézetétől — a pénzügyintézet által előterjesztett feltételek mellett — 5400 kor. kölcsönt felvehessen, — jóváhagyja; tekintettel azonban arra, hogy az e. m. ügyész jelentése szerint a kis birtokosok országos földhitelintézete által aláírás végett leküldött törvényben a kamatláb nem 4%, de 4½%-al van feltüntetve és hogy a félévenként fizetendő 147

kor. 42 fillér annuitás esetleg még alább is szállítható. Ügyész felhivak, hogy erre nézve nevezett pénzintézettel újabb tárgyalásba bocsátkozzék; egyszersmint feljogosítja közgyűlésünk a t. elnökséget, hogy a létesítendő kölesön kötvényére s az erre vonatkozó ügyiratokra egyházmegyénk jóváhagyását vezesse rá, valamint az esetben is, ha a kölesönügylet nem a kisbirtokosok országos földhitelintézetével, hanem más — már kedvezőbb ajánlatot tevő pénzintézettel köttetnék is meg.

Miután pedig a kölesönt felajánló pénzintézetek a főtiszt egyházkerület jóváhagyását is feltétlenül megkivánják, közgyűlésünk jelen határozatát azon kéréssel terjeszti fel a főtiszt. egyh. kerületi közgyűléshez, hogy tekintettel az ügy sürgős voltára, hatalmazza fel a főtiszt. e. ker. közgyűlés is a saját elnökségét, miszerint a kölesönügylet iratára a felsőbb egyházhatósági jóváhagyást rávezethesse.

27. Ugyanazon jegyzőkönyv 54-ik pontjára vonatkozólag a szendröládi lelkész jelenti, hogy a 2074 liter magtári gabonának nagyobb része az illető adósnak Amerikába való költözése és elhalálása folytán semmisült meg; kissebb része pedig az egyes adósoknak elpusztulása miatt veszett el. A jótállók is részben elhaltak, részben pedig Amerikába kiköltöztek.

Közgyűlésünk nem engedi meg, hogy az egyes egyházak létalapját képező nagyobb mennyiségű magtári tőkék ily könnyen megsemmisülhessenek, ugyanezért az ügy megvizsgálására Balog István és Zsóry Gusztáv szakaszbeli tanácsbírákat küldi ki oly megbizással, hogy a megsemmisülés okozóit nyomozzák ki s eljárásuk eredményét feltüntető jelentéseket jövő tavaszi közgyűlésre terjesszék be.

28. Ugyanazon jegyzőkönyv 55-ik pontjában a rakaczaszendi presbyterium az egyházi épületek kijavítására s ennek megtörténtét igazoló jelentés tételre utasított.

Miután nevezett egyház presbitériuma jelentést nem tett, az ügy megvizsgálásával egyh. látogatóság bizatik meg.

29. Ugyanazon jegyzőkönyv 56-ik pontjában a szentjakabi egyház presbiteriuma utasítva lett, hogy a tanító földből megyei

utnak kisajátított 4 hold terület értékének kifizetése tárgyában tegyen jelentést.

Jelentés nem érkezvén be, az ügy megvizsgálása egyh látogatóság figyelmébe ajánltatik.

30. Ugyanazon jegyzőkönyv 57-ik pontjában a meszesi egyháznak a rossz karban levő melléképületek kijavitása s az eredmény bejelentése hagyatott meg.

Jelentés nem érkezvén be, az ügy megvizsgálásával egyh látogatóság bizatik meg.

31. Ugyanazon jegyzőkönyv 58-ik pontjában a szendrői presbytérium felhivatott, hogy a felnött ifjak vallásos oktatásáról, a temető kellő gondozásáról, a lelkészlak kijavitásáról gondoskodják. A magtári alaphól átvett 4263 kor. 14 fill. követelést fizesse vissza, hiányos kötvényeit rendezze, s az eredményt jelentse be.

Miután jelentés nem érkezett be, az ügy tüzetes megvizsgálásával egyházlátogatóság bizatik meg.

32. Ugyanazon jegyzőkönyv 59-ik pontjában a ládbessenyői egyháznak meghagyatott, hogy kamathátralékainak kifizetéséről és rozzant épületeinek kijavitásáról sürgösen intézkedjék.

Közgyülés felhivja egyházlátogatóság figyelmét, hogy ezen zilált anyagi helyzetben levő egyház állapotát tüzetesen vizsgálja meg s az eredményről tegyen jelentést.

33. Ugyanazon jegyzőkönyv 61-ik pontjában foglaltakra vonatkozólag a felsőnyárádi lelkész jelenti, hogy Nyárádon az egyházi tőkék után kintlevő kamathátralék befolyt, a kötvények rendeztetek, azonban Dövényben az állami adó, tanítói nyugdij, egyenértékilleték — az egyház szegénysége miatt kifizetetlen.

A jelentés első része tudomásul vétetik, a dövényi hátralékok rendezésére pedig lelkész és presbytérium utasittatnak. Az ügy megvizsgálása egyházmegyei látogatóság figyelmébe ajánltatik.

34. Ugyanazon jegyzőkönyv 62-ik pontjára vonatkozólag a rudóbányai lelkész jelenti, hogy az 1737 kor. 96 fill. pénztári maradvány egy része még mindig hátralékban van a hiveknél, egy része pedig a volt gondnoknál.

A hátralék rendezésére lelkész és presbytérium szigoruan utasittatik, s az ügy tüzetes megvizsgálásával egyházlátogatóság megbizatik.

35. Ugyanazon jegyzőkönyv 63-ik pontjára vonatkozólag a felsőkelecsényi lelkész jelenti, hogy az egyházi épületek kijavitása folyamatban van.

Tudomásul szolgál.

36. Ugyanazon jegyzőkönyv 66-ik pontjában a kondói presbytérium 49 kor. 62 fill. kivetési hátraléknak beszédésére, valamint a parochialis könyvszekrény elkészítésére s az eredmény bejelentésére utasittatott.

Jelentés nem érkezvén be, az ügy tüzetes megvizsgálása egyh. látogatóság figyelmébe ajánltatik.

37. Ugyanazon jegyzőkönyv 68-ik pontjában az alacskai presbytérium az iskola, tanítói-lak és torony tetőzetének kijavitására, a hátralékban levő egyházi adó behajtására s az eredmény bejelentésére utasittatott.

Jelentés nem érkezvén be, az ügy megvizsgálásával egyh. látogatóság megbizatik.

38. Ugyanazon jegyzőkönyv 71-ik pontjára vonatkozólag a szilvási lelkész jelenti, hogy hátralékainak rendezése folyamatban van.

Tudomásul vétetik s az ügy megvizsgálására egyh. látogatóság figyelme felhivatik.

39. Ugyanazon jegyzőkönyv 72-ik pontja szerint a dédesi egyház előjárósága rendetlen állapotban levő ügyeinek rendezésére s az eredmény bejelentésére utasittatott.

A dédesi egyházban levő nagymérvű magtári rendetlenségek és szabálytalanságok megvizsgálására Svingor József és Vladár Ervin szakaszbeli tanácsbírák kiküldetnek.

40. Ugyanazon jegyzőkönyv 74-ik pontjára vonatkozólag a mályinkai lelkész jelenti, hogy az észlelt hiányok rendezve vannak.

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul veszi s az ügy felülvizsgálásával egyh. látogatóságot bizza meg.

41. Ugyanazon jegyzőkönyv 75-ik pontjában a tardonai egyháznak meghagyatott, miszerint az egyházmegyei adatok nyilvántartási jegyzékét szerezzze be és az ellenőrzést pontosan gyakorolja.

Miután jelentés nem érkezett, az ügy megvizsgálásával egyh. látogatóság megbizatik.

42. Ugyanazon jegyzőkönyv 78-ik pontjában a laki presbytérium hátralékainak behajtására s az eredmény bejelentésére utasított.

Jelentés nem érkezvén be, a hátralékok behajtására presbytérium ujabban utasittatik, s az ügy megvizsgálása a vizitáció figyelmébe ajánltatik.

43. Miután több egyház lelkésztől az egyházmegye jegyzőkönyvében foglalt s világosan előirt felhívás daczára is jelentés nem érkezik be, közgyűlésünk megujítja mult évben hozott azon határozatát, hogy az egyházak hanyag lelkészei és előjárói minden egyes esetben jegyzőkönyvileg rovassanak meg.

Mint jelentést nem küldő lelkészek jelen alkalommal megrovnak :

1. a rakaczaszendi, 2. meszesi, 3. szendrői, 4. ládbesenyői, 6. kondói, 6. alaeszkai, 7. dédesi és 8. laki lelkészek oly felhívással, hogy ismétlés esetén ellenök pénzbírság fog alkalmaztatni.

44. Azon ügyből kifolyólag, hogy az egyes egyházak lelkészei illetve képviselői ügyeik tárgyalásánál nem jelennek meg s ezáltal az egyházmegyei közgyűlésnek késedelmet okoznak :

Jövöben utasítatnak az egyes egyházak lelkészei illetve képviselői, hogy ügyeik tárgyalásánál okvetlenül jelen legyenek és a kellő felvilágosításokat adják meg, mert ellenkező esetben ügyük tárgyalása elmarad.

45. A sajszentpéteri egyház gondnoka, az egyház tulajdonát képező és a sajszentpéteri 568. számú telekjegyzőkönyvben. A + 2. r. 1937. hr. sz. alatt bejegyzett parlagszólót, presbyteri és közgyűlési határozat folytán Szücs János ottani lakosnak 160 koronáért eladta. A vonatkozó adás-vevési szerződést, presbiteri és közgyűlési jegyzőkönyveket jóváhagyás végett beterjeszti.

A szükséges okmányokkal kellően fellévén szerelve, jóváhagyás végett a főtiszteletű egyházkerületre, pártoló véleménynyel felterjesztjük.

46. Kiss Miksa alacsikai körjegyző panaszolja, hogy tőle — a vármegyei alispán urhoz beterjesztett hátraléki kimutatás szerint — Körössy István lelkész az 1890—1902. évekre 19 véka gabona és 5 kor. 12 fill. pénzbeli párbért, az 1901, 1902. évekre 22 kor. 76 fill. egyházi adót és végül az 1893. évben tett ajánlata folytán urasztali kenyér és borért 8 évre 55 kor. 80 fill. mint hátralékot követel.

Panaszolja végül, hogy bár az alacsikai presbytériumnak tagja, a gyűlésre meghívást soha nem kap.

Minthogy a kimutatott hátralékkal nem tartozik és mert a kivetés jogosságát is kifogásolja, kér ennek az ügynek a megvizsgálására küldöttséget kiküldeni.

A panaszbanfoglaltak megvizsgálására Bodnár István és Bárczay László szakaszbeli tanácsbírák kiküldettnek.

47. Rozgonyi László nekézsenyi lelkész felebbezést, helyesebben panaszt ad be, melyben Tóth János és Varga István presbytereket — akik a presbyterium azon intézkedését, hogy a lelkész gabonafizetését időnként a gondnok szedje be és szolgáltatassa át lelkésznek — aláírni nem akarják — állásukkal járó kötelességeik teljesítésére figyelmeztetni kéri.

Presbyterium ebben az ügyben határozni hivatva nem volt, mert a lelkész fizetésbeszédésének mikéntjét az E. T. 255. §-a megszabja. Közgyűlésünk mégis figyelmezteti a presbyterium elől nevezett két tagját, hogy a törvény és presbyteri határozatok köteleességszerű tiszteletbentartása által, követendő példaként előljárjanak.

48. A hangácsi egyház ezelőtt 20 évvel eladott egy belsőséget Budai Pálnak 204 koronáért, a nélkül, hogy erről akkor szabályszerű adás-vevési szerződés lett volna kiállítva. Most a vonatkozó presbyteri és közgyűlési határozatokat, valamint az adás-vevési szerződést jóváhagyás végett bemutatja.

A szükséges okmányokkal kellően fellévén szerelve, jóváhagyás végett a főtiszteletű egyházkerületre, pártoló véleményvel felterjesztjük.

49. Olvastatott Dávid József hangácsi lelkész kérvénye, melyben arra kéri közgyűlésünket, hogy a hangácsi lelkészlak építésére és a nyomári templom renoválására, nevezett egyházak által — közbejött elháríthatlan akadályok miatt — még csak ezután eszközözendő kivetések jóváhagyására s megerősítésére, elnökséget hatalmazza fel.

Közgyűlésünk a kérvényben foglaltak teljesítésére elnökséget felhatalmazza.

50. Tárgyalás alá vétettek az országos közalaphól segélyt kérő egyházak kérvényei, melyekre közgyűlésünk bírálata következő:

1. Damak templomának és paplakának renoválására kér 1200 koronát.

Tekintve, hogy ezen egyház közel multban, a hivek nagymérvű megterhelhetésével, sokat építkezett, s tekintve a hivek szegénységét, ajánljatik 1200 korona segélyre.

2. Felsőkelecsény templom és paplak javítására kér 1100 koronát.

Mint sok bajokkal küzdött áldozatkész kis egyház, ajánljatik 1000 korona segélyre.

51. Nagy Sándor sajkázai tanító, a tanítói javadalmazáshoz tartozó, ugynevezett „Pacsányi szántóföldeket“ a presbyterium beleegyezésével, bérbeadta. Kéri az erre vonatkozó presbyteri határozat jóváhagyását.

Közgyűlésünk presbyterium eme határozatát jóváhagyólag tudomásul veszi.

52. Tárgyaltatott a nekezsényi egyház kérvénye, melylyel a politikai község 1903. május 5-én kelt, s augusztus 13-án kiadott azon határozata ellen, hogy kérelmére iskolaépítési célra a köztérből 800 □ ölet át nem engedett, közgyűlésünk utján felebbezést ad be Borsodvármegye közigazgatási bizottságához.

Vonatkozó összes iratokat folyamodó egyháznak visszaadni rendeljük s egyben értesítjük, hogy ebben az ügyben a községi képviselőtestület határozatának kézbesítésétől számított 15 napon belül, a vármegye törvényhatósági közgyűléséhez ezimzett, s a községnél beadandó felebbezésnek volt helye.

53. Olvastatott a kondói egyház kérelme, melyben a Haricapatak szabályozása folytán a lelkész javadalmazását képező rétből elfoglalt mintegy 90 □ öl területért, özv. Bolváry Gellértné urnő által kárpótlásul adandó hasonló területre vonatkozó csere-jogügyletet jóváhagyni kéri. — Esetleg ugy kéri a jóváhagyást, hogy a kárpótlás az elfoglalt területért ne természetben, hanem 300—400 korona készpénzben állapíttatnék meg.

Minthogy a beterjesztett iratokból csak az egyház egyoldalu kívánsága tűnik ki, de nem csere-szerződés, sem esetleg Bolváry Gellértné urnő azon nyilatkozata, hogy pénzben milyen összeggel hajlandó az egyházat kártalanítani, mellékelve ninesen; közgyűlésünk ebben az ügyben érdemlegesen nem határozhat, hanem az iratokat folyamodó egyháznak visszaadni rendeli azzal, hogy az ügyet teljesen lebonyolítva s kellően felszerelve, tavaszi közgyűlésünk elé terjessze be.

54. A sajkászentpéteri lelkész javadalmazásához tartozó 2|12 rész malom-, terület-, víz- és vízjognak eladására vonatkozó iratokat, az egyház presbyteriuma, közgyűlésünk 1900. évi 56, s a főtiszte-

letű egyházkerület azon évi 85. sz. határozata értelmében beterjeszti.

A beterjesztett adás vevési szerződést és presbyteri jegyzőkönyvet jóváhagyó tudomás végett a főtiszteletű egyházkerületre felterjesztjük s a 4800 korona vételárnak lelkész javára gyűnölészőlég történt elhelyezését tudomásul vesszük.

55. Bármely tárból segélyért kérvényeznek:

I. rakaczaszendi, ládbessenyői, vadnai, nekézsenyi és tapolcsányi egyházak;

II. Horváth János, Elek József, Doktor Gyula, Bárdos István lelkészek;

III. Csiky József, Török Sámuel tanítók;

IV. Rehó Janosné, özv. Szabó Janosné, özv. Kovács Endréné lelkészözvegyek, Ujlaki Vilma, Elek Ida, Rácz Zsigmond lelkész-árvák.

V. Özv. Urbán Balintné, özv. Esztergomi Pálné, özv. Ferenczi Istvánné és Szendrei Józsefné tanító özvegyek.

Ezen kérvények elintézés végett áttétetnek a segélyosztó-bizottsághoz.

56. Az egyházlátogatói járások a következőképen osztattak el:

1. Szentpéteri járásba: Botos József tiszteletbeli bíró és Demeter Bertalan.

2. Edelényi járásba: Palesó Károly tiszteletbeli bíró és Bodnár Béla.

3. Bánvölgyi járás: Bodnár István tiszteletbeli bíró és Batta József.

4. Vámosi járásba: Dávid József tiszteletbeli bíró és Dakó Lajos.

5. Vadnai járásba: Szuhay Benedek főjegyző és Bárdos István küldetnek ki.

57. A főt. egyházkerület 1897. évi őszi közgyűlés jegyzőkönyvének 85-ik pontjában kimondván azt, hogy miután megvan győződve arról, hogy nemcsak vallási, de nemzeti missziót teljesítő abodi leányegháznak a főt. és mélt. konvent évről-évre megadja a 300 korona segélyt s ebből kifolyólag annak teljes kiszolgáltatására nézve kötelezettséget vállal:

Fölkéretik a főt. egyházkerület, hogy miután Abod az ottani tanítói állásra alkalmas embert választott ki amellet, hogy okleveles tanító a katechetai teendőket is végzi a legszebb sikerrel a főt. és mélt. konventhez a 300 korona megnyerése végett fölterjesztést intézni méltóztassék.

58. Osváth István ózdi missiói lelkész panaszolja, hogy évi jelentését súlyos betegsége miatt el nem küldhette; de igéri, hogy mihelyt könnyebben lesz a szokásos jelentést fontos kötelességének tartja azonnal beküldeni.

Sajnálattal vétetik tudomásul.

59. Olvastatott Török Sámuel ideiglenes minőségben alkalmazott tanító kérvénye, melyben panaszolja, hogy a berentei egyház előjárósága különben is csekély fizetéséből több rendbeli kikötött, díjlevél szerinti fizetést tőle 4 év óta jogtalanul elvont. Kéri ügyének megvizsgálását és igazságos elintézését.

Miután közgyűlésünk ebben a kérdésben határozott álláspontot az ügy ismerete nélkül nem foglalhat el : utasítja nevezett egyház lelkészét, hogy a presbyterium közbenjöttével az elszámolást — ha nem tette volna eszközölje, s az ügyet lehetőleg békés uton intézze el, kiadván Török Sámuelnek, az őt jogosan megillető fizetést.

60. A Sárospatakon szept. 29-én tartandó egyházkerületi közgyűlésre elnökségen kívül kiküldötnnek mint képviselők :

Bodnár István, Dávid József papi, Szekrényessy Árpád grf. Vay Tihamér, Bárczay László vil. tanácsbírák és Elek József papi aljegyző.

61. Jövő tavaszi közgyűlésünk helye :

Borsod lesz.

62. Mindezen jegyzőkönyvi pontok felolvastatván :

Meghitelesítették.

Ezen jegyzőkönyvi pontokat jegyezték:

Szuhay Benedek papi főjegyző: 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 57., 58., 59., 60., 61., 62., pontokat, a II. közigazgatási bírósági ügyet és a „Függelék” gyanánt csatolt értekezleti jegyzőkönyv több pontját.

Molnár László vil. főjegyző: a 45., 46., 47., 48., 49., 50., 51., 52., 53., 54. I. közigazgatási bírósági ügyet.

Elek József papi aljegyző; 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 42., 43., 44., 55., 56. pontokat.

I.

Közigazgatási bírósági ügyek.

A felsőborsodi ev. ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának, 1903. évi szeptember hó 8. napján Lászlófalván tartott ülésében felvett

jegyzőkönyve.

I.

Beregszászy Ferencz volt meszesi, — jelenleg szendrői lelkész és a meszesi egyház között felmerült peres ügy.

Jelen vannak: Vadászy Pál esperes és Ragályi Béla egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: Svingor József, Palcsó Károly, Botos József, Balogh István, Bodnár István, Dávid József papi, — Vladár Ervin, Zsóry Gusztáv, Szekrényessy Árpád, gróf Vay Tihamér, Bárczay László világi tanácsbírák és Molnár László egyházmegyei világi főjegyző, mint bírósági jegyző.

Az ezen ügybeni nyomozással megbízott Palesó Károly és Szekrényessy Árpád tanácsbírák az E. T. 310. §-ának c) pontja értelmében, az ügy elbírálásánál szavazási joggal nem bírnak.

Ennek az ügynek előadásával megbízott Bodnár István papi tanácsbíró, a peres ügyet tüzetesen ismertetvén, beidéztet felek közül a meszesi egyház képviselői jelentek meg s nyilatkozattételre hivatván fel, egy új dolgokat tartalmazó — és szóbeli előadásukat pótló — beadványt nyújtottak be — Beregszászy Ferencz szendrői lelkész nem jelent meg.

Ebben a tárgyban keletkezett összes iratok átvizsgálása után a bíróság zárt ülésben következő végzést hozta.

Végzés.

A nyomozati iratok Palesó Károly és Szekrényessy Árpád tanácsbírákból álló küldöttségnek újból kiadatnak s az újabb, teljes részletességgel foganatosítandó vizsgálat elrendeltetik. — Beregszászy Ferencz lelkészt pedig utasítjuk, hogy az általa jogtalanul felvett s magánál tartott, azonban az egyház pénztárát illető összegeket, a meszei egyháznak 15 nap alatt fizesse vissza. — Felhívjuk az egyház főgondnokát, hogy erről a 15 nap leteltével esperesünkhöz jelentést tegyen.

Indokok:

A beterjesztett nyomozati iratokból nem lehetett egész határozottsággal megállapítani, hogy mi illeti az egyházat s mi lehet a lelkész jogos követelése; azt azonban már most meg lehetett állapítani, hogy lelkész az egyház pénztárát illető különböző összegeket jogosulatlanul felvett és magánál tart, miért az újabb beható vizsgálat elrendelendő s illetőleg lelkész a felvett pénzek vissza fizetésére utasítandó volt.

Ezen végzés a jelen volt érdekeltek előtt nyomban kihirdetett s feleknek kivonatban azon megjegyzéssel rendeltetik kézbesíteni, hogy ez ellen — birtokon kívül — 15 nap alatt felebbezéssel élhetnek.

Kelt mint elől.

Vadászy Pál s. k.
esperes, a bíróság egyh. elnöke.

Ragályi Béla, s. k.
egyházmn. gondnok, a bíróság vil. elnöke.

Molnár László s. k.
egyházmegyei világi főjegyző,
a bíróság jegyzője.

II.

Az időszaki tanács megalkotásáról.

A bíróság az E. T. 283. §-a értelmében az időszaki tanácsot megalkotja s abba egy évi időtartamra megválasztja:

I. Tagokul: Svingor József, Szekrényessy Árpád, Vladár Ervin ;
póttagok: Dávid József, Balogh István, gróf Vay Tihamér.

II. Tagok: Palesó Károly, Zsóry Gusztáv, Miklós Ödön ; póttagok: Botos József, Bodnár István, Bárczay László.

Mely jegyzőkönyv felolvasatván ezennel hitelesítettik.

Kelt mint fent.

Vadászy Pál
esperes.

Kagályi Béla
egyházsm. gondnok.

Szuhay Benedek
papi főjegyző.

FÜGGELÉK.

Lelkész értekezleti jegyzőkönyv.

Felvéetett a felsőborsodi ev. ref. egyházmegye 1903. évi aug. 6-án Edelényben tartott lelkészi értekezletén.

Jelen voltak: Simon József értekezleti h. elnök, Csizmadia Jenő, Botos József, Palcsó Károly, Svingor József, Balog István, Farkas József, Vladár József, Kazay Sándor, Dávid József, Doktor Gyula, Kerekes János, Tóth János, Bárdos István, Dakó Lajos, Barna Gyula, Batta József Bodnár Béla, Beregszászy Ferencz, Demeter Bertalan, Osváth Zoltán, Csapó János, Csiky József lelkészek, Csiky Zoltán, Pataky János, Keresztes Gyula segéd lelkészek; világi részről: Ragályi Béla országgyűlési képviselő egyh. megyei gondnok, Dr. Sáfrán Dezső egyh. megyei ügyész és többen.

Jegyző: Szuhay Benedek és Szentmártoni Dániel h. jegyző.

Távolmaradásukat kimentették: Vadászy Pál, Burtha Mihály, Kazay Géza, Leskó László, Némedy József, Sáfrán Mihály, Elek József, Csontó Károly, Mindszenti Imre, Bodnár István, Szabó József. Nem igazolták magukat: Körösi István, Nagy Barna, Rozgonyi László, Nagy Sándor, Horváth János, Almássy Lajos, Simon Gyula, Lengyel Gyula. A magukat nem igazolók a megállapított 4—4 korona birság megfizetésére köteleztetnek.

I,

Közének s Osváth Zoltán ózdi lelkész tartalmas alkalmi imája után — értekezlet az elnöki szék betöltésére egy akarattal Simon József balajti lelkészt kéri fel.

Ki is megköszönve a bizalmat, az elnöki széket elfoglalja s a jelenlevők üdvözlése után az értekezleti gyűlést megnyitott-nak nyilvánítja.

II.

Olvastatott Vadászy Pál esperes, értekezleti elnök levele, melyben sajnálattal tudatja, hogy — a mit idáig soha nem tett — ez alkalommal az értekezletről gyengélkedése miatt távol kell maradnia. Ugyancsak sajnálattal tudatja, hogy értekezleti elnöki állásáról is esperesi hivatalával járó sok teendői miatt kénytelen lemondani s lemondásának tudomásul vételét kéri.

Értekezletünk bár tudja, hogy az esperesi hivatal oly szakavatott és lelkiismeretes betöltése kétségkívül sok időt és nagy munkát kíván, de elgondolva azt, hogy Vadászy Pál ezt az értekezletet fennállása óta szeretettel lelkéhez ölelte, körültekintő gonddal, bölcs tudással ápolta, fejlesztette, virágzásra emelte s az ő egyénisége értekezletünkkel már teljesen össze van forrva: lemondását elnem fogadja, hanem ezuttal is kifejezést ad vele szemben az általános tiszteletnek, szeretetnek és ragaszkodásnak s mindezek hatása alatt bizalomteljesen felkéri, hogy évek hosszú során át viselt elnöki tisztét mindnyájunk örömére továbbra is betölteni kegyeskedjék.

. III.

Olvastatott Bartha Mihály sajóvámosi lelkész levele, melyben betegeskedésére hivatkozva, jelen értekezletről való távolmaradását igazolni kéri, egyszersmind tudatja, hogy értekezleti alelnöki állásáról is lemond.

Értekezletünk a Bartha Mihály személye iránt is általános bizalommal viseltetik, érdemeit, melyeket az értekezlet fejlődésénél a multban szerzett, tisztelettel elismeri s őt az értekezleti alelnökség továbbvitelére egyakarattal fölkéri.

IV.

Szuhay Benedek értekezleti jegyző azon meglepő körülményt terjeszti elő, hogy az értekezlet megerősített alapszabályát sehol nem találja, jegyzőkönyvükbe sincs az bevezelve s a legnagyobb valószínűség szerint elveszett.

Értekezlet sajnálatát fejezve ki ez érthetetlennek tetsző dolog felett, főjegyzőt felkéri, hogy a jelzett alapszabálynak az esperesi levéltárban sziveskedjék utánna nézni s megtalálás esetén a jegyzőkönyvbe bevezetni.

V.

Szuhay Benedek felolvassa A) és B) csoportba foglalt, elemi iskolás gyermekek számára írt alkalmi (reggeli, esti, tanítás előtti, utáni, étel előtti, utáni s templombamenetelkor mondandó) verses imáit.

Értekezlet igazi élvezettel hallgatta a mesterileg megírt szebbnél-szebb alkalmi kis imádságokat, melyeket iskolánkban előreláthatólag nagy sikerrel fognak használni s midőn szerzőnek hasznos munkálkodásáért elismerését nyilvánítja, egyszerűsmind Kerekes János, Doktor Gyula és Horváth János értekezleti tagokat felkéri, hogy bizottsággá alakulva a nevezett alkalmi imákat megbirálni s ugyancsak e célból a tanítói-tisztülethez is eljuttatni sziveskedjenek.

VI.

Szuhay Benedek egyh. papi főjegyző tavaszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 24-ik pontja szerint felolvassa: „*A felsőborsodi ev. ref. egyházmeyye lelkész-i özevgyárva gyám-tár alapszabály tervezetét*“ a hetes-bizottság és gyám-tári választmány megjegyzései észrevételei alapján.

Miután közgyűlésünk az alapszabálytervezetet anriak minden §-át összehasonlította a régebbivel és a módosításokkal; azt minden részletében hosszas vita és beható tárgyalás után elfogadta. Fontosabb módosításai következők: A lelkészek által fizetendő 1% továbbra is érvényben marad. A nem kongruás lelkészek jövedelme is felszámíttatik s hasonlólag a természeti járulékokból 1/6 rész leüttetik s a felsorolt összeg után fogjuk ezentul fizetni a megyei gyámügyi járulékot. A kongruás lelkészek pedig csak kiegészített jövedelmük, tehát jelenben 1400 korona után fizetik a járulékokat. Módosítja a 13. §-t, mely az évi járulékok kiutalását utólagosan mindenkor és pedig márczius 1-én tervezi folyóvá tenni. E § átalakíttatik az országos gyámjár alapszabályának megfelelőleg. Továbbá a 14. § (c) pontját úgy kívánja értekezletünk módosítani, hogy a testi-lelki fogyatkozás miatt keresetképtelen 24 éven túl lévő papi árvák ne rendkívüli segélyben s bizonytalan összegben segélyeztessenek, hanem egész összeggel, mert tulajdonképen az ilyenek az igazi segélyreszorultak.

Egyebekben az alapszabálytervezetet elfogadja a 7-es bizottságnak a gyámügyi választmánynak s előadó főjegyzőnek lelkiismeretes munkálkodásukért köszönetet szavaz s egyben fölkéri a nt. egyházmegyei közgyűlést, hogy módosításait megerősíteni s megfelelő számú példányban külön füzetben az alapszabályt kinyomatni kegyesen méltóztassék.

VII.

Szuhay Benedek felolvassa: „*A konfirmándus növendékek és felnőtt ifjak vallás — erkölcsi oktatása*“ czimű munkáját.

Értekezlet e tanulságos felolvasást is nagy figyelemmel hallgatta meg s hogy szerzőt ily sokirányu, üdvös munkálkodásáért erkölcsi elismerés mellett némi anyagi jutalomban is részesítse, elhatározta, hogy — miután jutalomraméltó pályamunka már körülbelül 4 év óta úgy sem érkezett — Suhay Benedeknek ez értékes dolgozata 1 db. 20 koronás arannyal jutalmaztassék s hogy szélesebb körben is eszmélkedjenek gondolatai felett: a sárospataki lapoknak is óhajtja e felolvasást határozatilag megküldeni.

VIII.

Tárgysorozat folytán szóba került a Sárospataki ev. ref. főiskola sorsát biztosító Uj-Vay-mocsári alapítvány megteremtésének a fontos kérdése, hogy mi lelkipásztorok, tanítók és presbyteriumok, gyülekezetek miképen járjunk el, hogy ez az eljárás felbuzdulás mind magunkhoz, mind gyülekezetünkhöz méltó legyen s a prot. hitbuzgóság és áldozatkézség megteremje ma is a maga édes gyümölcseit, mikor a közel 4 százados almamater anyagi és szellemi függetlenségének megmentéséről vagyon szó.

Hoszas és beható eszmecsere, többek felszólalása után, melyben mindnyájan a főiskola olthatatlan szeretetéről tettek fényes tanubizonytságot: kimondja értekezetünk határozatilag, hogy bár minden lelkészre és egyházra egyaránt kötelező határozatot az adakozási összeg mennyiségét tekintve nem hozhat, mivel ez önkormányzati jogát sértené egyházainknak, de már itt felhívja különösen a lelkipásztorokat, hogy lehetőleg a felsőborsodi egyházmegye kebelében lévő lelkészek és gyülekezetek olyan emléket emeljenek maguknak a szent cél érdekében, amely a nagy multtal dicsekvő főiskola történetében is számottevő tényező legyen. Egyuttal tisztelettel fölkérjük a nt. egyházmegyei közgyűlést, hogy ez is mint erkölcsi testület és hatóság tehetségéhez képest a főiskola érdekében külön is hozza meg a maga áldozatát.

IX.

A Felsőnyáradon tartott tavaszi egyházm. közgyűlés jegyzőkönyvének 46-ik pontja értelmében beható tárgyalást kér értekezetünktől az egyházmegye a régi borsodi tractus és a felsőborsodi egyházmegye több százados történetének megiratása nagy fontosságú de nehéz kérdésében, melynek eszméjét már elvileg az egyházmegyei közgyűlés ott elfogadta.

Értekezetünk örömének ad kifejezést afelett, hogy a sok szenvedésről, de dicsőségről is tanuskodó négyszázados multnak, levéltári adatok alapján való megiratásának nagy kérdése

már előttünk fekszik. De mielőtt döntő határozatot kérnénk a gyakorlati kivihetőség kérdésében: értekezletünk egy bizottságot választott kebeléből azon megbizatással, hogy e bizottság közgyűlésünk nevében irjon át a régi borsodi tractus részeit képező ma már 1799-től külön egyházmegyéket alkotó gömöri, alsó-borsodi, tornai és részben abauji testvér egyházmegyéknek, hogy levéltáraik alapján hajlandók-e támogatni a mi vállalkozásunkat és pedig mily összeggel. Ugy szintén megkeresni véleményezzük a főt. egyházkerületi közgyűlést is, hogy erkölcsileg és anyagilag hajlandó volna-e támogatni a mi törekvéseinket. Ha aztán a hozzánk megküldött megyei és kerületi határozatok kezeink között lesznek: érdemben akkor döntünk e kérdés felett, kifejezván már itt azon meggyőződésünket, hogy még a segídezések daczára is bizony csak felsőborsodot fogja terhelni az oroszlánrész, mivel ennek története napjainkig lesz megírva s ahogy tervezve van itt látva napvilágot az egyházmegye kebelében levő 49 anyaegyház rövid, de értékes története is.

E kiküldött bizottság tagjaiul megválasztattak: Botos József, Kazai Sándor, Szuhay Benedek.

X.

Olvastatott Svingor József és Kerekes János irásbafoglalt indítványa a „*Bárczay alapítvány*“ kamatainak mikénti kiosztásáról.

Mindkét indítvány a nagytt. egyházmegyére ajánlólag felterjesztetni határoztatik.

XI.

Olvastatott Svingor József indítványa, mely szerint szükségtelemnek vélemezzi, hogy — mint egyesek hangoztatják — az egyházmegyei dékán mellé ellenőri állást is szerveztünk, e helyett a jövőben 2000 koronát óhajt letéetni az egyházmegyei dékánal kautió gyanánt.

Ez indítvány is a nagytt. egyházmegyére ajánlólag felterjesztetni határoztatik.

XII.

Olvastatott Barna Gyula irásbafoglalt indítványa, melyben azt óhajtáná, hogy a tanítók fegyelmi ügyeinek tárgyalásánál az egyházmegyei birói-kar jövőben 2 tanítóval egészítettessék ki.

Értekezlet az indítvány felett beható tanácskozás után napirendre tér.

XIII.

Olvastatott Kerekes János azon indítványa, melyben arra kéri értekezletünket, hogy az érdekeinket szívéviselő „Magyar Szó” cz. napilapot mi ref. és evang. egyház vezető testülete vennénk át s mellé alapítanánk egy népies irányu és szellemü lapot a gyülekezeti tagok részére.

Értekezletünk bár elvileg helyesli a fölvetett nagy horderejü eszmét, de anyagi erőnk hiányában ennek gyakorlati megvalósítását hagyja boldogabb időkre.

XIV.

Olvastatott a felsőszabolcsi egyházmegye véleménye az egyházi törvénytervezet tárgyában.

Bár jól esik kimondani, hogy a felsőszabolcsi vélemény megegyezik a mi véleményünkkel: érvényileg még sem tárgyaltunk, mivel mi a törvénytervezetre vonatkozó véleményünket felterjesztettük már régebben a felettes hatóságokhoz.

XV.

Záríma után, elnök megköszönve a tagok érdeklődését;

A közgyűlést berekeszti.

A jegyzőkönyv rövid tartalma.

1. A közgyűlés megnyitják.
2. Esperesi féléves jelentés felolvastatik.
3. Az új tisztikar megalakul s hivatalos esküjét leteszi.
4. Az egyházak tanácsbírák szerint szakaszokra osztatnak.
5. Szavazatot nem küldött egyházak elmarasztaltatnak.
6. A számonvevőszéknek s minden más bizottságnak tagjait a közgyűlés megválasztja.
7. Ujjonnan választott lelkészek részint beerősítetnek, részint tudomásul vétetnek.
8. S.-lelkészek bekebelezése.
9. Ujjonnan választott tanítók beerősítetnek.
10. Révay Miksa lászlófalvi tanító ideiglenes megválasztása tudomásu vétetik.
11. Értekezleti jegyzőkönyv felolvastatik. (A kebelbeli gyámtár a borsodi traktus története, a Bárczay alapítvány kamata — a dékán 2000 kor. biztosítási összege felőli intézkedés.)
12. A tanügyi bizottság jegyzőkönyve felolvastatik.
13. Ládnessenyő h. lelkészi ügye elfogadtatik.
14. A ládnessenyői lelkészi díjlevél megerősítetnek.
15. Szakácsi egyház lelkész-tanítói állomását betöltheti.
16. Deme Ida ellen ugyanezen egyház panasza.
17. A szendrői osztzkodási ügy tudomásul vétetik.
18. A vármegyei közigazgatási bizottsághoz való átirat a Szt.-Istvánnapi sérelmek tárgyában.
19. Simor Gyula sziháti, Beregszászy Ferencz szendrői lelkészek beiktatása tudomásul vétetik.
20. A felsőbarezikai iskolai számadás megvizsgálására nyomozó-bizottság küldetik ki.
21. A sajkakazinczi egyház presbyteriuma hátralékának behajtására ujabban utasítatik.

22. A varbói egyházi előjáróságnak hátralék ügyének rendezése újból meghagyatik.
23. A felsőbarezikai régi iskolai telek eladása tárgyában ügyész jelentést tesz.
24. A mályinkai templomi székrendezés jóváhagyatik.
25. A mályinkai tanítói díjlevél a főt. egyházkerületre felterjesztetik.
26. A felsőnyarádi egyház törlesztéses kölcsön felvételére engedélyt nyer.
27. A szendrői magtári gabonaügy megvizsgálására szakaszbeli t. bírák kiküldetnek.
28. A rakaczaszendi egyház hátralékos ügyeinek megvizsgálásával egyh. látogatóság megbízatik.
29. A szentjakabi tanítói földből kisajátított földre vonatkozó ügy felülvizsgálása egyh. látogatóság figyelmébe ajánltatik.
30. A meszesi egyház ügyei egyházlátogatóságra bíztnak.
31. A szendrői egyházban létező hiányok megvizsgálásával visitatio megbízatik.
32. A ládbessenyői egyház zilált ügyének megvizsgálásával egyh. látogatóság felkéretik.
33. A dövényi egyház hátralékos ügyeinek rendezésére lelkész és presbyterium utasíttatnak.
34. A rudóbányai lelkész és presbyterium hátralékainak rendezésére utasíttatik.
35. A felsőkelecsényi lelkész jelentése tudomásul vétetik.
36. A kondói egyház hátralékos ügyei egyházlátogatóság figyelmébe ajánltatik.
37. Az alacsikai egyház ügyei megvizsgálásával visitatio megbízatik.
38. A szilvási egyház ügyei szintén a visitatio figyelmébe ajánltatnak.
39. Dédesbe a magtári ügyek körül észlelt rendetlenségek megvizsgálására bizottság küldetik ki.
40. A mályinkai egyház bejelentett rendezett ügyei visitatio figyelmébe ajánltatnak.
41. A tardonai észlelt hiányok megvizsgálásával egyházlátogatóság megbízatik.
42. A laki presbyterium hátralékainak rendezésére utasíttatik.
43. A jelentést nem tévő lelkészek jegyzőkönyvi megrovásban részesülnek.
44. Az ügyes-bajos egyházak lelkészei, illetve képviselői ügyeink tárgyalásánál jelen lenni tartoznak.
45. A szentpétereri egyház adásvételi szerződése megerősítésre ajánltatik.
46. Kiss Miksa alacsikai körjegyző és az egyház vitás ügyének megvizsgálására küldöttség megy.
47. Rozgonyi László nekézsenyi lelkész panasza tárgyalatik.
48. A hangácsí egyház adásvételi szerződése megerősítésre felterjesztetik.

49. Dávid József hangácsi lelkész kérvénye elintézését nyer.
50. Domesztikai segélyt kérő egyházak, lelkészek, kérvényei fölterjesztetnek.
51. Nagy Sándor kazai tanító földhaszonbérlete tudomásul vétetik.
52. Nekézseny fellebbezése az iskolahely átengedése iránt tárgyalatik.
53. A kondói egyház kártalanítását érzéző kérvény potlás végett visszaadatik.
54. A sajószentpéteri lelkészi hivatal tulajdonát képező malom adásvételi szerződése megerősítésre ajánltatik
55. Segélyt kérő egyházak, lelkészek, tanítók kérvényei a segélyosztó-bizottsághoz utasíttatnak.
56. Az egyházlátogatói járások elosztatnak.
57. Az abodi missiói egyház 300 korona domektikai segélyre ajánltatik.
58. Osváth Zoltán ózdi missiói lelkész jelentése tud. vétetik.
59. Török Sámuel berentei ideiglenes tanító panasza tárgyalatik.
60. Kerületi képviselők küldetnek.
61. Jövő közgyűlésünk Borsodon lesz.
62. Jegyzőkönyv hitelesítése.

Bírósági ügyek.

- I. A meszesi egyház és Beregszászy Ferencz lelkész közötti vitásügy.
- II. Időszaki tanács megalakulása.

Függelék.

Az értekezlet jegyzőkönyve.

Sajtóhibák.

- 20 l. második kikezdés utolsó előtti sorában avatási h. olv: aratási.
Ugyanott 3 sorral lejjebb 200 korona helyett olv: 2000 korona.
21 lapon 3 kikezdésben Makó h. olv: Mató.
27 l. 4 alsó kikezdésétől elmarad a 30 lap c) pontjáig.
35 l. 3-ik sorában egyes h. olv: egyenes.
Ugyanott a 4-ik sorban dörgő h. olv: zörgő.
38 l. az 5-ik sorban baraczkai h. olv. barczikai.
39 l. alólról a 10-ik sorban Csák h. olv: Csik.
40 l. második sorban felhivak h. olv: felhivatik.
47 l. alólról a 16, 14, 12, 10 sorban említett tiszteletbeli bíró h.
olv: tanácsbíró.
-

